

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

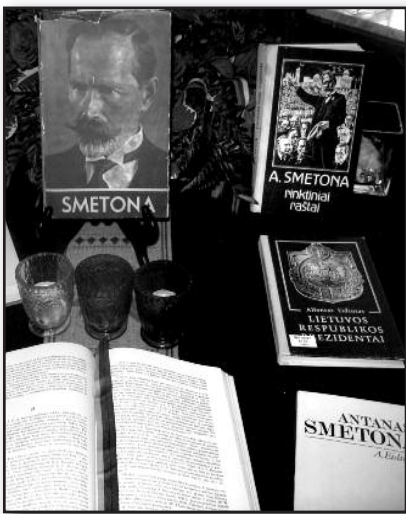
ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIS – JUNE 10, 2014 • Vol. CV Nr. 67 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-09-2014

ŠIAME NUMERYJE:

Clevelande prisimintas
A. Smetona – 4 psl.

Energija, jos šaltiniai
ir naudojimas – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Prisiekę naujas Ukrainos prezidentas

Naujasis Ukrainos prezidentas P. Porošenka patikino neatsisakysiąs Krymo.

EPA-ELTA nuotr.

Kijevas (ELTA) – Birželio 7 d. prisiekęs Ukrainos prezidentas Petro Porošenka savo inauguracinėje kalboje separatistus paragino sudėti ginklus, ir patikino, kad Kijevas niekada neatsisakys pretenzijų į okupuotą Krymo pusiasalį.

„Krymas buvo, yra ir bus ukrainietiškas“, – emociingai pareiškė P. Porošenka, kurio kalbą Aukščiausioje Radoje lydėjo griausmingi plojimai.

Prezidentas pabrėžė Ukrainos vienybę ir pareiškė, jog šalis netaps federacija, nors to pageidauja Maskva. Naujasis šalies vadovas pažadėjo „artimiausiu metu“ pasirašyti antrąją asociacijos susitarimo dalį su Europos

Sąjunga (ES), o vėliau siekti ir pilnavertės narystės Bendrijoje.

Kalbėdamas apie separatistinių neramumų apimtus Rytų Ukrainos regionus, P. Porošenka kovotojus paragino sudėti ginklus ir pažadėjo plačią amnestiją „nesusitepusiems krauju“.

„Nenoriu karo, nenoriu karo. Noriu taikos ir noriu, kad taika įvyktų, – kalbėjo prezidentas. – Prašau, sudėkite ginklus ir aš garantuoju imunitetą tiems, kurių rankos nesuteptos krauju“.

P. Porošenka taip pat tikino pasirūpinsiantis saugia iš Rusijos atvykusių kovotojų kelione namo. – 3 psl.

Kiekvienam reikia gabalėlio Saulaičio...

Jono Kuprio nuotr.

Kunigas Antanas Saulaitis, SJ baigė savo misiją JAV ir išvyksta į Lietuvą. Gegužės 7 d., sekmadienį, Lecomte, Ritos Riškienės salėje, susirinko apie tūkstantis lietuvių – dalyvauti Sekminių šv. Mišiose ir padėkoti tėvui Saulaičiui už vaisingus tarnystės metus Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, įteikdamas kun. Saulaičiui pa-

veikslėlį su Vilniaus senamiesčio bokštais, pastebėjo, kad čia tėvas Antanas ganė ir palietė kokių trijų tūkstančių parapijiečių sielas – Lietuvoje jo laukia trys milijonai.

Kitame „Draugo“ numeryje – atsisveikinimo pokalbis su kun. A. Saulaičiu.

Taip, visi žmonės yra dulkės, tačiau kai kurie yra aukso dulkės. – Anonimas

IŠ REDAKCIJOS

Ivykis gena įvykį – įdėmiai stebint, kas darosi Paryžiuje, Normandijoje, gėrintis, kaip švenčiamos didingos šventės, laukiant pranešimų, kas paduos ranką ten susierzinusiam Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui, kas nepaduos, kas praeis pro šalį demonstratyviai nuo jo nusukdamas akis. Mačiau iškalbingą nuotrauką: Didžiosios Britanijos karalienė, lipdama laiptais žemyn, tikriausiai, susvyravo – pasaulio didieji, žingsniuodami greta jos supuolė būriu rodyti džentelmeniškumo – o Putinas nemato reikalo prisidėti – lyg niekur nieko kopia laiptais... Toks vienišas ir niekam nereikalingas.

Štai taip visi pasaulio stipriausiųjų šalių vadovai parodė, kas šventėje laukiamas, o be ko būtų šventė tik gražesnė, be ko būtų mažiau įtampos, o galbūt jos visi neliktų.

Šventėje dalyvavo ir dar vienas asmuo – nors politikoje jau nebe naujokas, tačiau šitokio lygio aplinkoje – pirmą sykį. Tai naujasis Ukrainos prezidentas Petro Porošenka. Štai dėl jo Putinas ir prikandęs lūpą.

Vos atlikęs visus savo numatytus susitikimus, pakalbėjęs su kuo reikėjo pakalbėti – visi jam ir jis visiems ištiesė ranką, išskubėjo namo į Kijevą. Už kelių valandų prasidės Petro Porošenkos prezidentinė inauguracija.

Tikrai jaudinantis renginys. Juo labiau žinant foną, kokiame inauguracija vyksta. Ir rinkimai, ir inauguracija vyksta karo metu.

Leidžiu sau manyti, kad Lietuvoje daug kam suspaudė tomis minutėmis širdį. Lietuvoje labai gerai supranta, kas ten darosi. Ne iš vieno teko girdėti, kad

„Nebesna sotnia”
VITALIUS ZAIKAUSKAS

tomis pačiomis baisiausiomis Ukrainos dienomis, per naktis stebėjo visą parą, be jokios pertraukėlės kokio nors kvailo valgio ar gėrimo reklamai, trunkančias transliacijas iš Kijevo, iš Maidano aikštės. O ką jau bekalbėti apie naktį, kai toje aikštėje susirinkę milijonai ukrainiečių laidojo savo herojus. Nuo tų naktų lig šiol negaliu nesijaudindamas klausyti žodžių samplaikos „Nebesna sotnia” – Dangaus šimtinė. Tą naktį iš visų Kijevo ligoninių kas kelios minutės įnešdavo į Maidano aikštę po atidengtą karstą su nušautaisiais, kad milijonai galėtų su jais atsisveikinti, pagerbti juos – šimtinę vyrų... Lig šiol ima bėgioti per nugarą pagaugai, kai girdžiu tą liaudies dainą, kurią uždainuodavo įnešant vis naują karstą į aikštę. Ir ta daina, atliekama sodriais žemais vyrų balsais, skambėjo tąnakt šimtą kartų – kiek buvo žuvusių didvyrių. Daina-rauda taip ir vadinosi – „Nebesna sotnia” (nepatingėkite ją susirasti „YouTube”).

Kaip ir kuo dabar gyvena ukrainiečiai – mums labai gerai suprantama. Mes visą tai jau perėjome, mes visur ten jau buvome. Išgyvenome savąjį Maidaną 1991-ųjų sausio 13-sios naktį, ėjome į referendumus dėl stojimo į Europos Sąjungą, jau dešimtmetis esame NATO aljanso pilnaverčiai nariai...

Ukrainiečiams dar viskas prieš akis.

Viltingas buvo Porošenkos vizitas Paryžiuje. Analitikai taip pat su geranoriškomis viltimis kal-

ba apie jo ir visos šalies laukiančius sunkumus, šalies, nugyventos prieš tai buvusio valdovo, caro ir dievo viename asmenyje Viktoro Janukovyčiaus – dukart teisto už sunkius kriminalinius nusikaltimus, tačiau nesidrovėjusio pakraustyti net ir neatsargiai paliktas moterų rankines moterų tualetuose (ir kaip jis ten patekdavo?) ar požeminėse perėjose išplėsti iš senuko rankų jo piniginę. Nesidrovėjo. Ir neatgailavo. Nors žurnalistai apie šitas biografijos „puošmenas” kalbėjo jam dar esant Ukrainos Olimpe. Nesidrovėdamas, pagal savo skonį ir išprusimą (tiksliau pasakius – neišprusimą ir tamsumą) susikūrė gyvenimą ypač „prabangioje” viloje – tapusioje viso pasaulio pajuokos objektu, kičų kičo etalonu...

Naujai inauguruotasis – priešingybė. Porošenka – išsilavinęs (apie Janukovyčiaus išsilavinimą nėra net ką kalbėti – toje jo viloje rasti atsitiktinai išlikę nespėti sunaikinti rankraščiai rodo, su kokiomis pačiomis elementariausiomis rašybos klaidomis jis rašė – dar blogiau nei mūsiškis Viktoras Us-paskich), 48-erių metų, energingas ir verslus – ne vel-tui vadinamas „šokolado karaliumi”. JAV verslo žurnalo „Forbes” skaičiavimais, jo turtas šiuo metu vertinamas 1,6 mlrd. JAV dolerių, tačiau skirtingai nei kiti Ukrainos ar buvusio sovietinio bloko šalių milijardieriai, P. Porošenka savo turtą nesikrovė dalyvaudamas abejotino skaidrumo privatizacijoje, todėl jam retai kada taikoma blogą atspalvį turinti „oligarcho” etiketė. Beje, viena jo saldinių gamykla yra ir Klaipėdoje.

Tikėkimės ir linkėkim. Neramu Ukrainoje, neramu ir pas mus, Lietuvoje.

Referendumas dėl Lietuvos Respublikos
Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pakeitimo

Pranešame, kad š. m. birželio 29 d. vyks referendumas dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pakeitimo.

Visi rinkėjai, norintys balsuoti užsienyje, paštu ar asmeniškai atvykę į Lietuvos diplomatinę atstovybę, turi registruotis elektroninėje rinkėjų, balsuojančių užsienyje, sistemoje. Tai būtina padaryti, nes piliečiai, balsavę ankstesniuose rinkimuose, nėra automatiškai įtraukiami į referendumo rinkėjų sąrašus. Rinkėjai, pageidaujantys rinkimų medžiagą gauti paštu, užsiregistruoti turi ne vėliau kaip iki birželio 22 d.

Balsavimą Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikoje organizuos:

Lietuvos Respublikos ambasada Washingtonė;

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje;

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke;

papildomas balsavimo punktas steigiamas Pasaulio lietuvių centre, Le-

monte (Ilinojaus valstija).

Registracijos prašymą pateikti ir daugiau informacijos gauti rinkėjai gali šiuose atstovybių tinklalapiuose:

Lietuvos Respublikos ambasadoje Washingtonė – <http://usa.mfa.lt/rinkimai>

Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje – <http://chicago.mfa.lt/rinkimai>

Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke – <http://nymfa.lt/rinkimai>

Užpildytas ir patvirtintas prašymas automatiškai atsiras Lietuvos atstovybės, kurioje rinkėjas ketina balsuoti, sąrašuose. Jei rinkėjas apsistojęs valstybėje, kurioje nėra Lietuvos atstovybės, registracijos sistemoje reikia įrašyti valstybę, kurioje rinkėjas gyvena ar yra laikinai, ir sistema automatiškai parinks artimiausią Lietuvos atstovybę, kurioje bus galima balsuoti paštu.

Registracijos prašyme rinkėjas turi pasirinkti, kokių būdu jis pagei-

dauja balsuoti – paštu arba asmeniškai atvykus į atitinkamą Lietuvos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą nustatytomis dienomis ir laiku. Balsuosiantiems paštu prašyme nurodytu gyvenamosios vietos užsienio valstybėje adresu bus išsiųsti refendumo biuleteniai.

Išsami informacija apie 2014 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos privalomąjį referendumą yra skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos svetainėje <http://www.vrk.lt>

Kontaktinė informacija pasiteirauti:

Lietuvos Respublikos ambasada Washingtonė – (202) 234-5860 ext.130, el.p. rinkimai.us@urm.lt

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje – (312) 397-0382, el.p. kons.cikaga@urm.lt

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke – (212) 354 7840, el.p. rinkimai.ny@urm.lt

LR ambasados Washingtonė info

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA”

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in” bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą” greičiau!

DRAUGAS

(USPS–161000)

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532. Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**

JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**

Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**

Kanadoje (USD): – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
[vyr. redaktore@gmail.com](mailto:vyr.redaktore@gmail.com)

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Vilniečiams ir sostinės svečiams ši savaitgalį buvo padovanotos dvi šventės. Viena – be jokių užkulisinių intrigų. Kita – dviprasmiška. Pirmoji – natūrali. Antroji – su politinio dirbtinumo prieskoniu.

Natūraliai atkeliavusia švente derėtų vadinti Azijos dienas. Nieko įtartinio, kai Vilniaus Rotušėje kazachai, tai landiečiai, japonai ar vietnamiečiai demonstruoja savo tautinius kostiumus, temperamentingus šokius, valgius ir karate su aikido. Lietuvams tai – puiki proga ne tik pažinti tolimųjų šalių kultūrą, bet ir susipažinti su jų verslininkais. Galbūt ilgainiui pavyktų sukurti rimtus prekybinius ryšius, surasti naujų nišų lietuviškomis prekėms?

O štai Rusijos diena, nors ji Lietuvoje puoselėjama daugiau nei dešimt metų, Ukrainos tragedijos fone turi bjaurią politinę potekstę. Tos potekstės nepaslėpsi, neužtušuosi. Kiekvienas iš mūsų turėtų su nerimės klausti: kodėl švenčiama Rusijos diena, jei Rusija sunkiai serga? Taigi – kodėl kyla noras demonstratyviai, iškilingai, pompastiškai švęsti Rusijos dieną, jei Rusija elgiasi kaip grubus chuliganas – pradėjo smaugti dar vieną savo kaimynę? Gal vis tik vertėtų ne linksmintis, bet verkti?

Žinoma, Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas – dar ne visa Rusija. Tačiau Lietuvos rusai, įskaitant ir Rusijos dienos organizatorius Vingio parke, nesusirinko, sakykim, birželio 8-osios išvakarėse prie Rusijos ambasados ir nepasmerkė Kremliaus imperinių užmačių. Jei prie Rusijos Federacijos ambasados Lietuvos rusai būtų sušaukę bent vienai vieną gausų protesto mitingą, smerkiantį V. Putino įprotį skriausti silpnesnius kaimynus, – Lietuvos sostinėje švenčiama Rusijos diena atrodytų žymiai patraukliau.

Bet Lietuvos rusai nesurengė nė vieno daugiatūkstantinio protesto mitingo prie Rusijos ambasados Vilniuje nei tuomet, kai Rusijos tankai įsiveržė į Čėčėniją, nei tomis dienomis, kai rusų tankai atakavo Gruziją, nei dabar, kai teriojama Ukraina.

Ką galėtų reikšti tokia tyla? Nenorima veltis į politiką ar bijoma parodyti savo tikrąsias simpatijas? Žinoma, galimas ir trečiasis variantas: galbūt bijoma Kremliaus keršto. Kremlius – kerštingas. Šito neatmesime.

Ir vis dėlto Lietuva norėtų sulaukti aiškesnio atsakymo, „kurioje barikadų pusėje stovi Lietuvos rusai“. Bet tai, regis, – didžiausia paslaptis. Rusijos dienos minėjimo išvakarėse LRT žurnalistė Rita Miliūtė laidoje „Dėmesio centre“ pabandė išsiaiškinti, kaip Krymo okupaciją vertina Darbo partijos atstovė Larisa Dmitrijeva. Žurnalistės pastangos sužinoti L. Dmitrijevąs nuomonę buvo bevaisės. L. Dmitrijeva taip ir nepaaiškino, ką mananti apie Rusijos išpuolius Rytų Ukrainoje. Vaizdžiai tariant, ji neištarė žodžių „smerkiu okupaciją“. Ji tik prašė neieškoti priešų ten, kur jų nėra, taip pat prašė „nekalti jos prie Kryžiaus“. Ir šito – jau užtenka?

Be kita ko, minėtame „Dėmesio centre“ keistai elgėsi ir Lietuvos kultūros ministras Šarūnas Birutis, raginęs nepainioti politikos su kultūra. Būtent! Solidžios valstybės kaimynėms savosios politikos neperša į pagalbą pasitelkdamas kultūrinius renginius. Bet ar Jūs, mieli skaitytojai, atsimenate bent vieną atvejį, kada Kremlius būtų pasielgęs garbin-gai?

Nematyti, nepastebėti, kaip Kremlius savąją ekspansinę politiką kryptingai painioja su kultūra, – išūloka. Tokių elementarių dalykų nepastebintis žmogus ištis neturėtų vadovauti Kultūros ministerijai. Bet vadovauja. Telefonu atsakinėdamas į žurnalistės klausimus netgi tvirtina nematęs nieko blo-gio, jei Vingio parke „švenčiama Rusijos diena“.

Laidoje kalbėjęs Rytų Europos studijų centro vyriausiasis analitikas Marius Laurinavičius pastebėjo, jog negalima sakyti, girdi, Rusijos dienos šventės organizatoriai, pavyzdžiui, Slavų gailestingumo fondas, niekaip nesusiję su „imperialistinės Rusijos politikos vykdytojais“. Sąsajų esama. Akivaizdu ir tai, jog Rusijos ambasada Vilniuje – čia taip pat aktyvi.

Tiesa, Rytų Europos studijų centro analitikas pastebėjo, jog rusiškos šventės Lietuvoje įmanomos. Svarbiausia, kokius atlikėjus pasirenka šventės organizatoriai. Jei į Rusijos dienos minėjimą Vilniuje pakviečiami rusų dainininkai, istorikai, muzikantai, savo kūryba ir darbais smerkiantys imperialistinius karus, – šaunu. Bet jeigu į šventę pakviečiami tie, kurie žavisi rusų karių drąsa Čėčėnijoje, Gruzijoje ar Ukrainoje, – klaiku. Jei kviečiami

Nuo subyrėjimo NATO aljansą gelbsti ...Kremliaus chuliganas

GINTARAS VISOCKAS

koncertuoti tyleniai, nedrįstantis viešai ištarti žodžių „smerkiu Krymo okupaciją“, – irgi nieko gero.

Seimo narys Mantas Adomėnas minėtoje LRT laidoje teigė, jog Lietuva gegužės 8-ąją tarsi išdavė Ukrainą. Kaip kadaise išdavė ir Gruziją. Prisiminkime: maždaug tuo pačiu metu, kai rusų tankai veržėsi į Gruzijai priklausančią Abchaziją ir Osetiją, Vilniaus Vingio parke buvo švenčiama Rusijos diena. Tuometinės rusiškos šventės dalyviams kažkodėl nekilo mintis pirmiausiai patraukti prie Rusijos ambasados su plakatais „Šalin rankas nuo Gruzijos“, ir tik po to – linksmintis Vingio parke.

Kategoriškos nuomonės apie Rusijos dienos minėjimą buvo ir Vilniaus Tarptautinių santykių ir politikos instituto vadovas prof. Raimundas Lopata, internetiniame leidinyje 15min.lt pareikšdamas: „Prieš keletą metų galima buvo toleruoti tokio pobūdžio šventes. Tačiau po Rusijos agresijos prieš Ukrainą tai būtų tas pats, kaip 1938 m. po Sudetų aneksijos nešioti po Lietuvą Hitlerio atvaizdus ir svastikas“.

Vienintelė paguoda, jog Lietuvoje – vis daugiau Amerikos kariškių, jog NATO vadovybė Baltijos valstybėse rengia vis gausesnių rimtų karinių pratybų. Visas karines pratybas jau net keblu prisiminti. Pavyzdžiui, praėjusį šeštadienį Vilniaus oro uoste nusileido Amerikos Karinių oro pajėgų transporto orlaivis „Lockheed C-5 Galaxy“. Į tarptautines pratybas „Kardo kirtis 2014“ jis atskraidino Pensilvanijos nacionalinės gvardijos karių būrį su išpūdin-ga karine technika.

Apie 40 JAV karių į Gaižiūnų poligoną nuvyko su daugiau nei 16 tonų sveriančiais ratiniais šarvuočiais „Stryker“.

Ir vis tik tokių pratybų per daug nebus. Jei Lietuva gali jaustis saugi, tai tik Amerikos dėka. Viltis, jog Vokietija, Prancūzija ar Italija yra nuoširdžios Lietuvos advokatės, – nederėtų. Net ir paskutinis iškilingas Normandijos operacijos minėjimas bylojo – Vokietijos kanclerė su Prancūzijos presiden-

tu nesugeba nė dienos ištverti nepademonstravę bent mažyčio palankumo chuliganiškai besielgiančiam V. Putinui.

Nejaugi Prancūzijos vadovas pasielgė taktiškai, cinišką chuliganą pasikviesdamas pietų į savo rūmus, o chuliganą tramdantį JAV prezidentą Baraką Obamą – tik į restoraną, tegul ir labai prabangų? O paskui Berlynas su Pary-

žiumi apsimeta nuoširdžiai nustebę, kodėl Amerikos slaptosios tarnybos šnipinėja jų telefoninius pokalbius.

Džiugu dar ir dėl to, jog savo agresyvia politika Kremlius atskleidžia savo tikrąją prigimtį. Štai DELFI užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ atliko apklausą, kurios duomenimis, Lietuvai priešiščiausia valstybė yra Rusija. Tokios pozicijos šiandien laikosi apie 73 proc. Lietuvos gyventojų. Juk pastaruoju metu jau buvome naiviai patikėję, esą Rusija daugiau niekad nebežvangins ginklais.

Beje, tinklalapyje svoboda.org neseniai paskelbta įdomi diskusija – interviu, kurioje Amerikos žmogaus teisių organizacijos „Freedom House“ vadovas David Kramer, sociologas, Michigano universiteto profesorius Vladimir Shlapentokh, politologas, Virginijos universiteto prof. Erick Shiriaev ir Amerikos finansų firmos HWA direktorius Gregor Gruško diskutuoja, ar Rusijos prezidentui pavyko pralaužti Vakarų blokadą po iškilmių Normandijoje?

Vienareikšmio atsakymo, žinoma, niekas iš pašnekovų nepateikė. Bet įsiminė mintis, jog savo agresyvia politika Rusijos prezidentas atgaivino be rimtesnės veiklos nuobodžiaujantį, beišsikvepiantį, beišsivaikščiojantį NATO aljansą. Rusija nebūtų užpuolusi Gruzijos ir Ukrainos, šiandien vis daugiau europiečių gūžčiotų pečiais, kam gi vis dar reikalingas NATO. Klausimas, ar nederėtų išformuoti NATO? – nebeteško prasmės. NATO svarba – vėl aki-vaizdi.

Bet juk nuo subyrėjimo arba bent jau rimto susilpnėjimo NATO aljansą gelbėja būtent V. Putinas.

Naujas Ukrainos prezidentas

Atkelta iš 1 psl.

Šeštadienio vakarą per iškilingą priėmimą inauguracijos proga Ukrainos prezidentas Petro Porošenka pranešė, kad jam gimė vaikaitis. „Šiandien į pasaulį atėjo dar vienas ukrainietis, aš tapau seneliu“, – pasakė jis.

Ukrainos prezidento inauguracijoje dalyvavo Lietuvos, Vokietijos, Lenkijos, Austrijos, Slovėnijos, Moldovos, Rumunijos, Gruzijos, Baltarusijos prezidentai, ES Tarybos pirmininkas Herman Van Rompuy, JAV viceprezidentas Joe Biden, Kanados, Latvijos, Vengrijos, Estijos premjerai, Prancūzijos, Liuksemburgo, Suomijos, Nyderlandų, Čekijos užsienio reikalų ministrai.

Lietuvos vadovė Dalia Grybauskaitė pasveikino Ukrainos žmones priėmus svarbius sprendimus šalies ateičiai ir palinkėjo visoms politinėms jėgoms susitelkti valstybės ir tautos labui.

Pasak D. Grybauskaitės, naujo Ukrainos vadovo laukia daug svarbių darbų – būtina atkurti taiką ir stabilumą valstybėje, ne mažesnis iššūkis laukia ir atremiant ekonominius sunkumus. Lietuva ir Europos Sąjunga pasirengusios visapusiškai

Lietuvos vadovė sveikina Ukrainos prezidentą.

R. Dačkaus nuotr.

padėti Ukrainai, tačiau ir pati Ukraina turi vykdyti priimtus išipareigojimus ir reformas.

Ukraina turi įgyvendinti konstitucinę reformą, užtikrinti teisės viršenybę, teismų nepriklausomumą, imtis kovos su korupcija. Kad padėtų Ukrainai įgyvendinti reformas, Europos Sąjunga 2014–2020 metų finansinėje perspektyvoje yra numačiusi skirti 11 mlrd. eurų. Šios lėšos padės stabilizuoti šalies ekonomiką, užtikrins sėkmingus eurointegracijos procesus.

TELKINIAI

Clevelande prisimintas prezidentas Antanas Smetona

DR. VIKTORAS STANKUS

Antano Smetonos 70 metų mirties minėjimas

Š.m. gegužės 18 d. Akademikų skautų sąjūdžio Cleveland skyrius Cleveland Lietuvių namų Gintaro patalpose surengė iškilmingą prezidento Antano Smetonos 70 metų mirties minėjimą.

Pirmininkė Mylita Nasvytienė apibūdino Prezidento asmenybę. Svarų žodį prisimenant Prezidentą tarė LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė. Rasa Taraškienė jautriai perskaitė Antanui Smetonai skirtas poezijos eiles. Po to Akademikų skyriaus vicepirmininkas dr. Stepas Matas pakvietė Clevelando Lietuvių kultūros paveldo centro ir bibliotekos patikėtinį dr. Viktorą Stankų apibūdinti prezidento Antano Smetonos veiklos bruožus, nulemusius jo ryžtą nuosekliai ginti Lietuvą.

Antanas Smetona, pirmasis ir paskutinis Nepriklausomos Lietuvos, klestėjusios 1918 ir 1940 m., prezidentas, gimė 1874 m. rugpjūčio 10 d. Baigęs Palangos progimnaziją išlaikė egzaminus ir kunigų seminariją. Už tautinę veiklą Rusijos caro buvo pašalintas iš Mintaujos gimnazijos. 1897 m. baigė Peterburgo gimnaziją, o 1902 m. – Peterburgo universitetą, įgijęs teisininko diplomą, nors du kartus iš universiteto buvo šalintas ir kalintas dėl to, kad kovojo dėl lietuviybės.

Nepaisydamas persekiojimų, uoliai dirbo lietuviybės darbą, dalyvavo politinėje veikloje, gražia, stilinga lietuvių kalba rašė spaudoje. 1907 m. spalio 3 d. Vilniuje įsteigė ir kartu su kun. Juozu Tumui-Vaižgantu redagavo „Vilties“ laikraštį. Dauguma šio laikraščio akcininkų buvo kunigai. Antanas Smetona buvo 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės Akto signataras, o 1919 m. balandžio 4 d. buvo išrinktas Lietuvos prezidentu. Dar kartą juo tapo 1926 m., perrinktas 1931 m. ir 1938 m.

Trys leiami įvykiai žymi A. Smetonos valdymą

1934–1935 metais A.Smetonos valdžia pradėjo Neumann-Sass teismo bylą (kartais vadinamą pirmuoju Neurenbergo teismu) prieš Klaipėdos vokiečius nacius, kurie sukilimu, net žudynėmis bandė atplėšti Klaipėdos kraštą ir prijungti prie Vokietijos. Iš 126 teisiamųjų 4 buvo nuteisti mirties bausme. Prancūzija ir Anglija spaudė atšaukti mirties bausmę ir pakeisti kalimu iki gyvos galvos, bijodamos, kad Hitleris nepradėtų karo. Lietuva ekonomiškai nukentėjo nuo Vokietijos ekonominio boikoto, bet atlaikė.

A. Smetona, būdamas prezidentu, buvo nusistatęs prieš nacius ir viešai juos smerkė. 1939 metais, nepaisydamas nacių Vokietijos spaudimo atsiimti Vilnių jėga iš Molotovo-Ribbentropo suokablių parklupdytos Lenkijos, A. Smetona atsisakė. Ir ne tik atsisakė, bet ir išleido 60,000 Lenkijos pabėgėlių, tarp jų – lenkų kareivių ir karininkų, kurie ilgai pasiekė Angliją ir jos karinėse pajėgose kovojo prieš nacius. O anksčiau sovietai buvo atsisakę sudaryti sąjungą su Anglija ir Prancūzija prieš Hitlerį ir pasirinko nacių Vokietiją. Jie įsakė Prancūzijos komunistų partijai sprogdinti prancūzų kareivi-

Minėjimo dalyviai All Souls kapinėse prie S. ir A. Smetonų paminklo. Iš k.: Andris Dunduras, dr. V. Stankus, Clevelando Akademikų Skautų sąjūdžio pirmininkė Mylita Nasvytienė, LR garbės konsulė Ingrida Bublienė, dr. Stepas Matas.

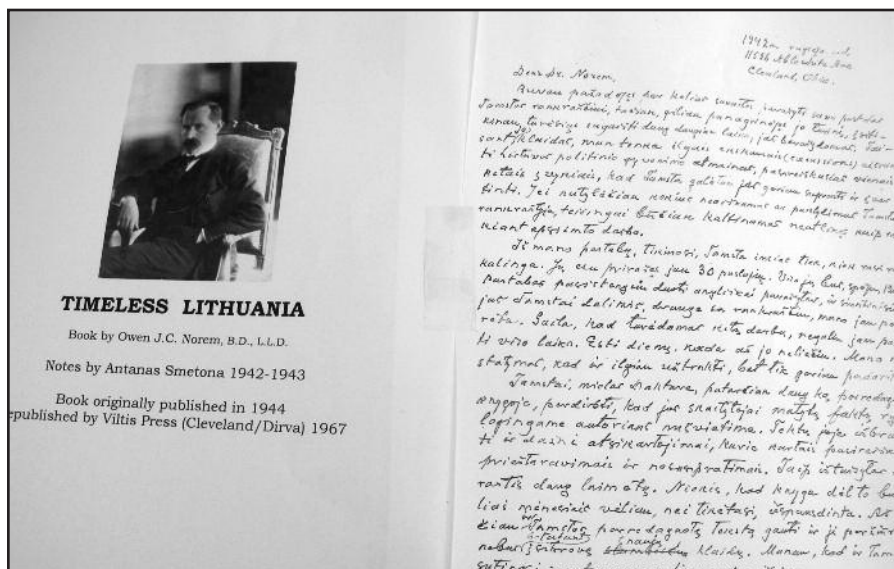
nes, amunicijos sandėlius, o kai Paryžius krito, Stalinas įsakė pasiųsti jo sąjungininkui Hitleriui sveikinimo telegramą.

Dar vienu lemiamu įvykiu galima laikyti 1940 m. birželio 14 d., kai A. Smetona nesutiko įteisinti Sovietų okupacijos, priimti jų ultimatumo ir į Lietuvą įsileisti neriboto skaičiaus (200,000-300,000) sovietų kariuomenės, siūlė Lietuvai priešintis, nors jo Vyriausybės nariai atmetė šį siūlymą. Nepriėmus ultimatumo protesto ženklą A. Smetona pasitraukė užsienį, norėdamas vesti diplomatinę kovą ir atstatyti Lietuvos

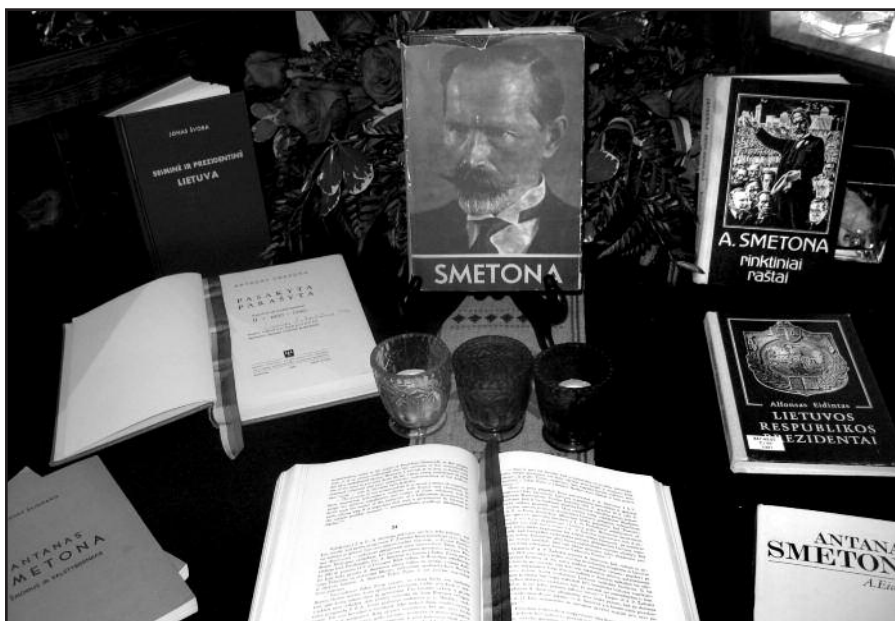
nepriklausomybę. Jo pasišalinimas turėjo didelės reikšmės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politikai.

Tai aiškus Antano Smetonos antinacinis nusistatymas, nors sovietai ir jų pasekėjai jį skundė kaip neva nacių net Amerikos FBI, kai jis vargingai per Rytprūsius, Šveicariją, Portugaliją, Braziliją pasiekė New Yorką. Lankėsi „Tabor farmoje“ prie Čikagos, Washingtono ir priėmė JAV prezidentas Franklinas D. Rooseveltas. 1942 m. apsigyveno Clevelande.

Smetona buvo religingas žmogus,

Prezidento Smetonos užrašai Owen C. Norem knygai „Timeless Lithuania“

Parodos detalė – knygos

tolerantiškas Lietuvos tautinėms mažumoms (opozicija jį pravardžiavo „žydų karaliumi“) ir jų kalbai, mokymams, tikybai. Palaikė gerus santykius su Lietuvos Katalikų Bažnyčios dvasininkais. Jo prezidentūros ilgametis kanceliarijos viršininkas buvo kunigas Pijus Bielskus, Vyriausybės ministras pirmininkas – kunigas Vladas Mironas.

Prezidentas žuvo 1944 m. sausio 9 d. Clevelando mieste, užtroškęs gaisro dūmuose. Už jo sielą buvo atnašautos iškilmingos šv. Mišios Clevelando St. John katedroje kaip tikinčiam katalikui ir Lietuvos prezidentui. Jis buvo iškilmingai palaidotas. Dabar su žmona Sofija amžinai ilsisi mauzoliejuje „All Souls“ kapinėse netoli Clevelando.

Paroda ir filmas apie prezidentą A. Smetoną

Clevelando Lietuvių kultūros paveldo centro/bibliotekos (Lithuanian Heritage Library) patikėtiniai – Clevelando Lietuvių namų/klubo pirmininkė Rūta Degutienė, dr. Viktoras Stankus, Andris Dunduras, Vitalija Butkuvienė surinko medžiagą Antano Smetonos mirties 70-mečio parodai. Medžiaga surinkta iš Smetonų šeimos, Clevelando ir kitų miestų lietuvių bei kitų šaltinių (beje, iš Smetonų šeimos muzikos archyvų 30 dėžių, 3 400 svarų, išsiųsta VDU muzikos fakultetui į Kauną).

Parodos eksponatus vaizdžiai sudėliojo Rūta Degutienė. Staigmena – tai Rūtos iš FBI gauti dokumentai (jų daugiau kaip 200), jos sudėti į albumą „FBI Files, Antanas Smetona, 1941–1945, Classified Under Espionage“. FBI direktorius John Edgar Hoover 8-18-1941 laiške savo agentams komentuoja, kad FBI gavusi žinią iš slapto užsienio šaltinio, kad Smetona yra nacių agentas, bet liepia Smetonos neskirti, nors Čikagoje gyvenančiu asmeniu Oliu Čikagos FBI turėtų pasidomėti.

Kiti parodos albumai: slapti pranešimai iš Lietuvos 1941–1943 m., suredaguoti JAV Valstybės Departamentu; Antano Smetonos kalbos užrašai; korespondencija 1941–1943 m.; Sofijos Smetonienės, Birutės ir Juliaus Smetonų laišakai; Antanas Smetona pirmuose laikraščiu (anglų, lietuvių) puslapiuose.

Įdomus eksponatas – prezidento A. Smetonos 130 puslapių komentarų, patarimų Owen C. Norem, Amerikos ministeriui Lietuvai, kai jis rašė 298 puslapių knygą „Timeless Lithuania“.

Po parodos atidarymo archyvaras Andris Dunduras pristatė filmą „Antanas Smetona“ (užsakovė Tautinė sąjunga), po to buvo parodytas ir pats filmas. Kuriant šį filmą buvo panaudota originali Smetonos laidotuvių kino medžiaga, kiti kino kadrai, kuriuos „Dirvos“ redaktorius Kazys Karpis perdavė filmininkui Jonui Dundurui, sukūrusiam filmą. Paulius Jasiukonis įterpė Lietuvoje filmuotą medžiagą. Filmą pagamino „California Gintaras“ bendrovė.

Po to minėjimo dalyviai aplankė kapines, kur ilsisi Sofijos ir Antano Smetonų palaikai.

Dr. Viktoras Stankus – Cleveland Lietuvių kultūros paveldo centro/bibliotekos patikėtinis.

Bendradarbiavimas būtinas

Susitikimo dalyviai. Iš kairės: Asta Čuplinskienė, Gaila Narkevičienė, Laima Petroliūnienė, Irma Vyšniauskienė, Nijolė Gierštikienė, Goda Misiūnienė, Neila Baumilienė, Laima Apanavičienė, Virginija Rinkevičienė, Linas Repečka, Šarūnė Braziulienė, Agnė Vertelkaitė, Marijus Gudynas, Daiva Šutinytė ir Ilona Kazlauskaitė. Dainos Čyvienės nuotr.

LAIMA APANAČIČIENĖ

Po apsilankymo San Diego ir Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje (Los Angeles, CA) Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) Užsienio lietuvių skyriaus vedėja Virginija Rinkevičienė ir keturi Švietimo mainų paramos fondo (ŠMPF) atstovai – fondo direktorė Daiva Šutinytė, fondo Aukštojo mokslo programų skyriaus vadovė Ilona Kazlauskaitė, fondo specialistė Irma Vyšniauskienė ir fondo specialistas Linas Repečka – birželio 2–3 dienomis lankėsi Čikagoje. Čia jie susitiko su LR generaliniu konsulu Čikagoje Marijumi Gudynu, JAV LB Švietimo tarybos atstovais, su Čikagoje ir apylinkėse veikiančių lituanistinių mokyklų direktoriais ir pavaduotojais, lankėsi Lietuvių Fondo atstovybėje, kur susitiko su LF tarybos pirmininku Mariumi Kasniūniu, administratore Jūrate Mereckiene ir Vida Bieliauskiene.

Kaip žinome, Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu nuo 2013 m. sausio 1 d. užsienio lietuvių neformaliojo švietimo klausimų koordinavimas perduotas Švietimo ir mokslo ministerijai. Tad ŠMM Užsienio lietuvių skyriaus vedėjos V. Rinkevičienės atvykimo į Čikagą buvo laukiama. Į susitikimus, kurie vyko Maironio lituanistinėje mokykloje, Lemonte, IL (birželio 2 d.) ir Čikagos lituanistinėje mokykloje (birželio 3 d.) atvyko generalinis konsulas Marijus Gudynas, LR generalinio konsulato Čikagoje darbuotoja Agnė Vertelkaitė, JAV LB Švietimo tarybos atstovės Audronė Elvikienė, Nijolė Gierštikienė ir Laima Petroliūnienė, Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Goda Misiūnienė, tos pačios mokyklos pavaduotoja Asta Čuplinskienė, „Rasos“ mokyklos direktorės pavaduotoja Šarūnė Braziulienė, Bostono lituanistinės mokyklos direktorė Gaila Narkevičienė, A. Kazickienės mokyklos direktorė Neila Baumilienė, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Laima Apanavičienė, šios mokyklos pavaduotoja Loreta Timukienė, Montessori mokyklos „Žiburėlis“ vedėja Žibutė Mačiulienė. Susitikimų metu Švietimo ir mokslo ministerijos atstovė V. Rinkevičienė pristatė Švietimo ir mokslo ministerijos vykdomas lituanistinio švietimo veiklas bei pagrindines užsienio lietuvių neformaliojo (lituanistinių mokyklų užsienyje) lituanistinio švietimo kryptis. Pasikeista nuomonėmis, kokios Švietimo ir mokslo ministerijos bei JAV LB Švietimo tarybos, lituanistinių mokyklų galimybės (žmoniškieji resursai ir finansai) parengti mokymo priemonės, skirtas JAV veikiančioms 36 lituanistinėms mokykloms, kuriomis ateityje galėtų pasinaudoti ir kitų šalių lituanistinės mokyklos.

Ne mažiau JAV lietuviams svarbus ir lietuvių kalbos kaip užsienio kalbos įteisinimas kolegijose ir universitetuose. Bendromis pastangomis reiktų pasiekti, kad JAV aukštosiose mokyklose besimokantiems mūsų vaikams, lankiusiems lituanistines mokyklas, lietuvių kalba būtų užskaityta kaip užsienio kalba. Tai padėtų studentams ne tik sutaupyti nemažai pinigų, bet ir būtų geras akstinas mokyti lituanistinėje mokykloje.

Švietimo mainų paramos fondo atstovės D. Šutinytė ir I. Kazlauskaitė supažindino susitikimo dalyvius su fondo veikla, paramos užsienio lietuviams skyrimu. JAV lituanistinių mokyklų atstovai trumpai pristatė savo mokyklas. Lietuvoje nuo 2007 metų veikiantis Švietimo mainų paramos fondas – tai sėkmingai veikianti Lietuvos nacionalinė agentūra, kuriai pavesta administruoti „Erasmus+“ bei „Mokymosi visą gyvenimą“ prog-

ramas ir kitas Europos Komisijos (EK) ir LR Vyriausybės finansuojamas iniciatyvas švietimo ir profesinio mokymo srityje. Fondo direktorė D. Šutinytė trumpai papasakojo apie fondo veiklą. Susitikime su Lietuvių Fondo atstovais (dalyvaujant LR generalinio konsulato Čikagoje darbuotojams) buvo aptartos būsimo bendradarbiavimo galimybės. Kalbėta apie tai, kaip būtų galima paskatinti geriausius lituanistinių mokyklų mokinius, sutei-

kiant jiems galimybę pasimokyti lietuvių kalbos Lietuvoje. Šį kartą svečių iš Lietuvos viešnagė buvo trumpa, tačiau, atrodo, vaisinga. Kitą savaitę šių eilučių autorė išskrenda į Stokholmą, į Europos lituanistinių mokyklų sąskrydį „Draugystės tiltas“, o birželio 23–25 dienomis Druskininkuose vyks pasaulio lituanistinių mokyklų mokytojų seminaras, kuriame taip pat teks dalyvauti. Ten pradėti Čikagoje pokalbiai bus tęsiami. Bus įdomu sužinoti, kokiais rūpesčiais gyvena kituose pasaulio kraštuose įsikūrusios lituanistinės mokyklos.

Koncertas sielai

VERONIKA RAGAUSKIENĖ

Nesu didelė mėgėja eiti į bažnyčią šeštadienį, bet gegužės 31 dieną bėgau į Šv. Kazimiero parapiją, nes po Mišių – koncertas! Sunku buvo susikaupti Mišių metu, esu nekantri, vis laikiu koncerto. Ir štai – apšvietimas jau yra (A. Ragauskas), mikrofonai jau paruošti, žmonės jau laukia! Tiesa, daugiausiai prisirinkę kitataučių: amerikiečių, armėnų, filipiniečių, lietuvių tik penketas atėjo... Na, tiek to... laukiame muzikos, laukiame giedamos maldos.

Koncertas skirtas Mergelės Marijos garbei – gegužės mėnesio pabaigą norėta pažymėti svarių renginių.

Štai nuskambėjo pirmoji malda: „Ave Marija“, kurią atliko Vince Ordonez (tenoras), Cindy Torroba (sopranas) ir Emaleen Suaybaguii-Asucan (sopranas). Tai buvo tokia giesmė, kuri gnaužė kvapą, per kūną perbėgo širdis. Dainininkai nebuvo panašūs į išsipuošusius operos solistus, bet jie buvo labai artimi žiūrovui. Nuotaika bažnyčioje buvo pakili ir įaudrinta. Norėjosi atsistoti ir ploti po kiekvienos maldos.

Toliau skambėjo „Prayer of St. Francis“, kurią atliko Cindy Torroba ir Vince Ordonez, „Memorare“ (Emaleen Suaybaguii-Asucan), „Meditation from Thais“ (Salpy Kerkorian – fleita ir Kendro Calico – smuikas).

Fleistė Salpy Kerkorian yra nuostabi atlikėja, kuri akompanavo Placido Domingo ir Andrea Bocelli koncertuose. Ji labai paprasta ir draugiška, į koncertą pakvietė ir savo mamą, kuri savo laiku grojo arfa (matyt, genai šeimoje perduodami iš kartos į kartą).

Smuikininkas Kendro Calico atrodė kaip 15 metų vaikinukas, kuris labai gerai atlieka pasirinktus kūrinius. Kiek vėliau išdrįsime jo paklausti kiek jam metų – pasirodė, daugiau nei mes galvojome... Jis jau įgudęs smuikininkas. Visiems buvo smagi staigmena.

Taip pat girdėjome „My joy, my crown medley“, kurią atliko Vince Ordonez, Luis Sales (tenorai), Emaleen Suaybaguii-Asucan, Cindy Torroba (sopranai), RonnaMae Ang (altas).

Gal dar daug ko nepaminėjau, bet mano dvasia buvo pakylėta taip, kad būčiau ir be mašinos grįžusi į namus. Deja... važiauvau – per toli pėstute kulniuoti.

Turiu pastebėti, kad mūsųose tikrai trūksta klasikinės muzikos koncertų. Kartais per brangu pasikviesti menininkus iš Lietuvos, bet ar mes įvertiname tuos, kurie koncertuotų gerų norų skatinami, iš idėjos, be jokio užmokescio. Mūsų Popiežius Pranciškus pasakė, kad mes turime dalintis tuo, ką turime, nes tai Dievo dovana. Tad kviečiu dalintis savo turtais su visais – taip ne tik pasirodysime, pristatysime Lietuvą, bet ir daugiau sužinosime apie kitus. Neužsidarykime savyje, būkime atviri kitiems, kad jie būtų atviri mums.

Koncertas buvo nuostabus!

Įdomu, kad koncertas ir Mergelės Marijos pagerbimas sutapo su mūsų gerbiamo ir mylimo parapijos kleb. kunigo Tomo Karanausko kunigystės jubiliejumi. Lygiai prieš penkiolika metų, gegužės 31-ą dieną, jis buvo išventintas kunigu. Po koncerto jis buvo pasveikintas visų susirinkusiųjų. Audringi plojimai skambėjo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios skliautuose. Anglakalbiai parapijiečiai labai myli ir gerbia kleboną už jo nuoširdumą.

Sekmadienį, po šv. Mišių, jį sveikino parapijiečiai lietuviai. Parapijos komiteto pirmininkas Linas Udrys sveikino ir dėkojo Dievui, kad lietuviškai parapijai vadovauja lietuvis kunigas. Gėlių vainiką kun. Tomui uždėjo uoli parapijietė Jūratė Venckienė. Visi Mišių dalyviai sugiedojo „Ilgiausių metų“.

Viešpatie, laimink mūsų parapiją, kad joje klestėtų Dievo ir tarpusavio meilė ir sutarimas.

Iš k.: Salpy Kerkorian, Vince Ordonez, Christine de Leon, Cindy Torroba, Emaleen Suaybaguii-Asucan, Ronna Mae Ang, Luis Sales ir klebonas kun. Tomas Karanauskas. Dalės Teti nuotr.

Susitikimas Lietuvių Fonde. Pirmoje eilėje iš kairės: Irma Vyšniauskienė, Marijus Gudynas, Vida Bieliauskienė, Virginija Rinkevičienė, Jūratė Mereckienė. Antroje eilėje iš kairės: Ilona Kazlauskaitė, Linas Repečka, Agnė Vertelkaitė, Daiva Šutinytė.

LF archyvo nuotr.

Energija, jos šaltiniai ir jų naudojimas (I)

JERONIMAS TAMKUTONIS

Gyvenant XXI amžiuje, ypač Vakarų kraštuose, tiesiogiai ar netiesiogiai, kiekvieno asmens kasdieninis gyvenimas yra priklausomas nuo energijos. Pradedant elektros šviesa, transportu, šiluma, vandentiekiu ir baigiant telefonu bei televizija. Valsčių, visuomenės ir asmeninio gyvenimo gerovei yra reikalinga gausi ir lengvai prieinama energija, ar tai būtų gaminama iš akmens anglies, naftos ar dujų. Energija suka pramonės fabrikų ratus – lygiai kaip ir mūsų gyvenimą. Pasaulyje yra tik kelios valstybės, kurios, savame krašte neturėdamos žaliavos, sugeba viską importuoti iš kitų kraštų, savo krašte perdirbti tą medžiagą į vartojamus produktus ir juos parduoti užsieniui. Tai Japonija, Pietų Korėja ir – iš dalies – Vokietija. Laikui bėgant keitėsi energijos šaltiniai ir jų naudojimas (ir tebesikeičia dabar).

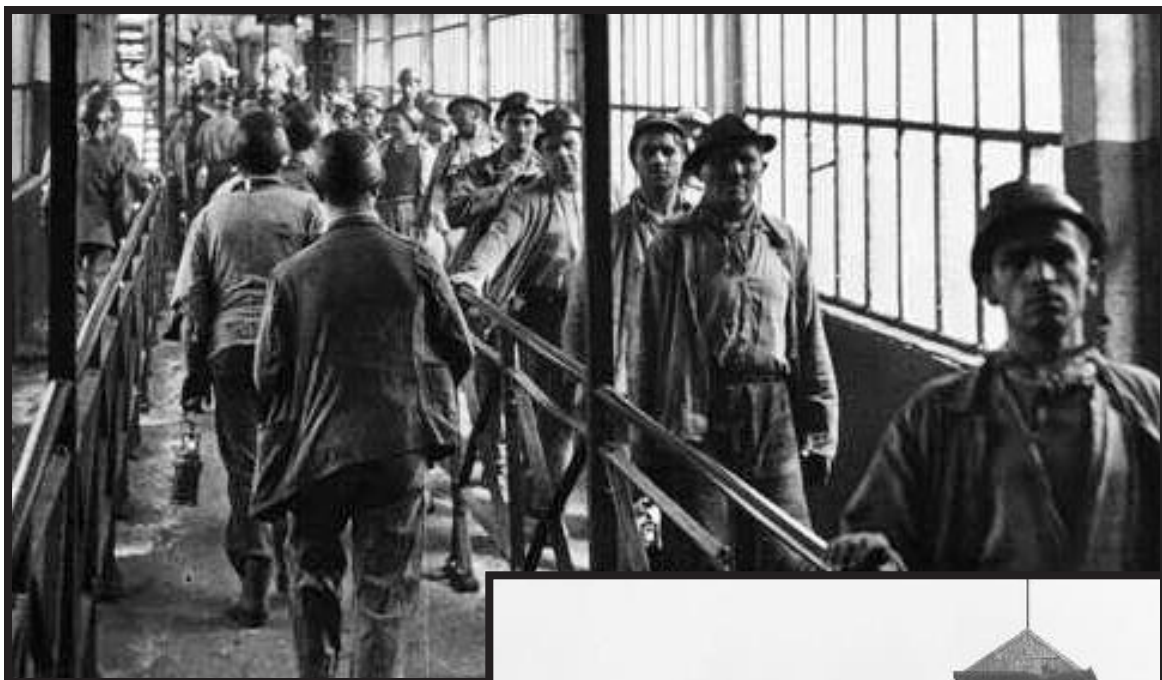
Ligi maždaug XX amžiaus vidurio pagrindinis energijos šaltinis beveik išimtinai buvo akmens anglis, kurią kiniečiai nuo senovės vadino „degantys akmenys“. Antrojo pasaulinio karo metu tiek sąjungininkų, tiek Vokietijos ir Japonijos visa karo pramonė buvo pagrįsta iškasamos anglies energija. Vokietija, neturėdama naftos, visą energiją gaudavo iš Ruro ir Silezijos anglies kasyklų, kur net anglių dulkės buvo suformuojamos į briketus ir kai kurioms automašinoms naudojamos vietoje dujų generatorių ir benzino.

1947 metais iš Vakarų Vokietijos DP stovyklų patekau į Belgijos anglies kasyklą, kas buvo mano pirma dalykiška pažintis su anglies kasyklomis ir angliakasio gyvenimu. Jau įvažiuojant į Belgiją mus nustebino per atviras prekinio vagono duris pamatyti supilti keisti ir aukšti, piramidės formos žemės guburiai. Kas mums kėlė dar didesnę nuostabą, kad tų piramidžių viršūnėse buvo iškelti kryžiai. Tik pabuvę kasyklose supratome, kad tos „piramidės“ yra per ilgus dešimtmečius ar dar seniau supiltos akmens anglies atliekos, o ant jų esantys kryžiai pastatyti tose kasyklose žuvusių angliakasių atminimui.

Belgija – nedidelis, įdomus kraštas, turintis derlingą žemę, o taip pat žemės turtų, kas padėjo kraštui sukurti nemažą pramonę. Geležinkelių tinklas čia yra pats tankiausias visoje Europoje. Be to, Belgija turėjo didžiulę koloniją Afrikoje – Kongo. Tik atvykus į Belgiją, gyvenimo lygis joje darė mums didelį įspūdį, – šiandien tai vadinama „šoku“. Gyvenant karą pralaimėjusioje Vokietijoje, kur viskas buvo normuojama ir visko trūko, o maisto buvo duodama vos pragyvenimui, gyvenimas Belgijoje buvo visai priešingas. Čia visko buvo užtekčiai – apšviestos gatvių vitrinų ir restoranų viliojo praeivius ir pirkėjus.

Patekau į volonų, prancūziškai kalbančiųjų, provinciją. Be jokių supažindinimų su kasyklų sudėtimi ir darbu jose, po registracijos ir paskirstymo gyvenimui į „kantiną“, jau kitą dieną buvome nuvesti į darbą kasyklose. Dideliu greičiu besileisdami į kasyklos gilumą supratome, kad darbas čia yra pavojingas ir sunkus. Nusileidus į kasyklą, dar tekdavo eiti ar traukiamu lynu vagonėliuose važiuoti kilometrą ar daugiau ligi tos vietos, kur oro kompresoriaus pagalba buvo laužiama anglis ir kraunama į vežimėlius. Prie kasyklų angų juos traukė lynai, o po to liftai nepaprastu greičiu kėlė į žemės paviršių. Mane stebino, kad seniai veikianti kasykla turėjo tris anglies kasimo aukštus. Pirmas aukštas buvo 500 metrų gylyje, antras – 1,200 metrų, o trečiasis, pats giliausias, buvo 1,800 metrų gylyje, kur ir temperatūra buvo daug aukštesnė. Sunku buvo apsiprasti su mintimi, kad 1,800 metrų gylyje esantis anglies klotas kažkada buvo tankiais medžiais apaugęs žemės paviršius (žemės konvulsijos ir tektoninės plokštės jį nuslėgė žemyn).

Anglies klotai yra įvairaus storumo – nuo mažiau kaip metro iki dviejų metrų. Visos kasyklos turi dvi angas: darbininkų ir iškastos anglies transportavimui bei vėsinimui – įtraukti šviežią orą ir išleisti blogą orą. Kasyklų viduje nėra žemės – vien anglis ar baltas akmuo, kurį kاپojant kyla kibirkštys. Anglies klotą iš viršaus ir apačios gaubiant akmuo, tose vietose, kur liečia anglis, yra tamsesnės spalvos. Iškeltas į žemės paviršių ir gavęs oro bei lietaus šis mišinys pavirsta į baltai – pilką purvą. Kasyklų darbininkai, tiek jų prižiūrėtojai (purjonai) buvo įvairių tautybių – nuo belgų ir italų iki Šiaurės Afrikos arabų bei čia po Pirmojo pasaulinio karo atvykusių lenkų. Galima buvo išgirsti keiksmazodžius visomis kalbomis – pradedant prancūziškai, fla-

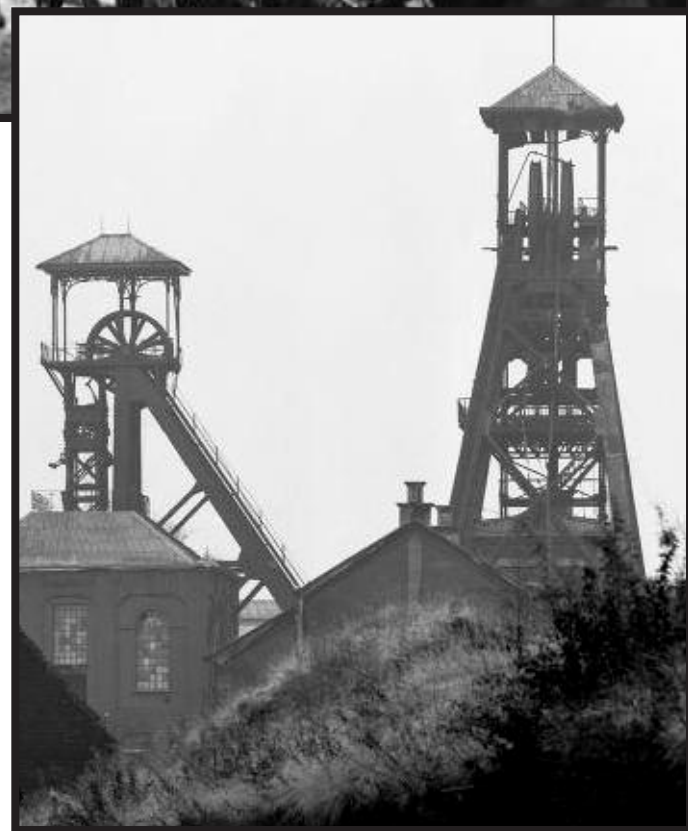

miškai ar vokiškai ir baigiant lenkiškai. Iš kasyklos darbininkų ir „kantinoje“ gyvenančių asmenų, daugiausia Vakarų ukrainiečių, teko išgirsti apie įvairiuose kraštuose esamas kasyklas ir jų tvarką – Ukrainos Donbasą, Prancūzijoje esančias kasyklas, bet daugiausia buvo giriamos Vokietijoje Ruro krašte esančios kasyklos, kurių tuneliai-koridoriai dėl saugumo ir geresnio matumo buvo išbaltinti kalkėmis.

Po trijų mėnesių, susižeidęs dešinę ranką, supratau, kad negalėsiu dirbti porą mėnesių, tad praleidęs dar mėnesį pereinamoje stovykloje Briuselyje, grįžau į Vakarų Vokietiją. Patekau į didžiulę lietuvių DP stovyklą Mattenberge prie Kaselio. Buvau apgyvendintas pereinamoje stovykloje muzikantų bare, kur dūdų orkestro nariai kas savaitę susirinkdavo repetuoti. Dideliame kambaryje oficialiai gyvone du asmenys – vyresnio amžiaus žemaitis, buvęs jūrininkas ir aš, o be mūsų kartu gyveno prisi-glaudę „išskringuoti“ (t. y., išmesti iš stovyklos) keturi ar daugiau jaunų vyrų, buvę vokiečių kariuomenėje. Gyvenimas stovykloje buvo keistas – išplitusi spekuliacija, vagystės, apiplėšimai. Tuo laiku susiradau savo gimines, gyvenusius Čikagos apylinkėse, kurie netrukus man atsiuntė sudarytus „afideivitus“ atvykimui į Ameriką. Netrukus Anglijoje esantis ministras Bronius Kazys Balutis per spaudą paskelbė, kad visi asmenys, turintys „afideivitus“, vyktų į Angliją, iš kur bus daug lengviau išvykti į Ameriką negu iš dar sąjungininkų okupuotos Vokietijos. Tuo metu lietuvių spaudoje buvo pilna įvairių aprašymų apie galimus migracijos kraštus. Lietuviai, apart Šiaurės Amerikos, minėdavo Argentiną, Braziliją ir kitus Pietų Amerikos kraštus, o taip pat netoliese esančią Prancūziją, kai tuo tarpu latviai, galbūt dėl savo platesnės patirties prekyboje, savo tautiečiams patarinėjo vykti tik į angliškai kalbančius kraštus.

Paklausęs ministro Balučio patarimo, užsirašiau išvykimui darbams į Angliją. 1948 metų balandžio mėnesį išlipau Anglijoje. Yorkshire pereinamoje stovykloje naujai atvykusiems buvo pasiūlytas pasirinkimas – vyrams dirbti žemės ūkyje arba akmens anglies kasyklose, o moterims – tekstilės fabrikuose, ligoninėse ar namų priežiūroje. Tuo laiku neoficialiai, iš anksčiau čia atvykusių sužinojome apie sąlygas – dirbantieji žemės ūkyje gyveno stovyklose, iš kurių vykdavo darbams į netoliese esančius ūkius. Darbas lengvas. Atsakaičius už butą ir maistą, per savaitę jiems rankose likdavo vienas ar pusantro svaro. Dirbantieji anglies kasyklose uždirbdavo daug daugiau. Kartu su dauguma naujai atvykusių vyrų aš vėl užsirašiau į anglies kasyklas.

Pavasari visų kraštų gamta atrodo graži ir patraukli – tokia ji buvo ir Anglijoje. Vos atvykus į Angliją, mus stebino anglų gyvenimo ypatumai. Priešingi negu Europoje, čia buvo važiuojama kairiaja kelio puse. Patys keliai, neįprastai siauri,

dažnai turėjo gyvatvores ar akmens tvoras. Vietoj dešimtainės sistemos, čia buvo vartojama iš gilios senovės paveldėti svorio, ilgio ir tūrio matai. Vietoj kilometrų, čia buvo mylios. Kebliausia buvo priprasti prie anglišių pinigų – svarai, šilingai ir pensai. Vienas svaras turėjo 20 šilingų, o šilingas – tuziną pensų, taip, kad vienas svaras sterlingų turėjo 240 pensų.

Po keleto savačių užsirašę angliakasiais buvome perkelti į prie Manchesterio esančią angliakasių mokyklą, kurioje keletą savačių turėjome būti mokomi darbo kasyklose, šiek tiek anglų kalbos ir britų gyvenimo ypatumų („British way of life“). Tuo metu prasidėjo angliakasių unijos sukeltas streikas. Naujų darbininkų siuntimas į kasyklas buvo sulaukytas. Nežinant streiko pasekmių, visa mokykla, kartu su jos personalu, buvo perkelta į Škotijos šiaurę, į buvusią amerikiečių karinę bazę prie legendinio Loch Ness ežero. Streikui besitęsiant, mūsų instruktoriai mums pradėjo plačiau pasakoti apie akmens anglių sudėtį ir skirtingas stovyklas. Anglies kasyklos Anglijoje yra arčiau žemės paviršiaus negu Europoje, ir anglies sluoksniai jose yra siauresni. Anglis, randama skirtingose vietovėse, yra taip pat skirtinga – vienur ji yra sausa ir turi dujų, kitur, ją kasant, sunkiasi vanduo. Dujų turinčiose kasyklose darbininkai kartais nešasi su savimi kanarėles, kurios, paveiktos dujų, greitai „užmiega“. Kasyklų saugumas daug priklauso nuo anglių sluoksnio lubų stiprumo – ar jos linkusios greitai smukti ir griūti. Instruktoriai pasakojo, kad Amerikoje esančiose kasyklose dėl tvirtų lubų kasimui yra naudojamos mašinos.

Nors Anglija buvo tarp pasaulinį karą laimėjusių valstybių, ilgas karas ją buvo nuvarginęs ir išsekinęs jos ekonominį gyvenimą. Gyvenimas čia atrodė per vidurį tarp karą pralaimėjusios Vokietijos ir beveik normalaus, viskuo aprūpintos Belgijos gyvenimo.

Nukelta į 11 psl.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

D. Grybauskaitė tarp kandidatų į EK vadovus

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė užsienio žiniasklaidoje minima tarp kandidatų į Europos Komisijos (EK) pirmininko pareigas.

Suaktyvėjus svarstymams, kas pakeis dešimt metų EK vadovaujanti portugalą Jose Manuel Barroso, D. Grybauskaitė britų laikraščio „The Independent“ interneto svetainėje įvardijama kaip viena iš dviejų realiausių kandidačių. Ji minima kartu su Danijos premjere Helle Thorning-Schmidt.

Pasak „The Independent“, šių

dviejų moterų kandidatūros svarstomos Didžiosios Britanijos premjerui David Cameron priešinantį buvusio Liuksemburgo ministro pirmininko Jean-Claude Juncker skyrimui į EK vadovo postą.

D. Grybauskaitės galimybes būti paskirtai į šį postą „The Independent“ vertina kaip neblogas – esą dėl jos kandidatūros galėtų sutarti D. Cameron ir Vokietijos kanclerė Angela Merkel.

Dabartinės EK kadencija baigsis spalį.

Per Vilnių riedėjo amerikiečių šarvuočiai

Lietuvos keliais riedėjo sąjungininkų iš JAV šarvuočiai Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius (Bernardinai.lt) – Birželio 7 dieną Vilniaus oro uoste nusileido JAV Karinių oro pajėgų karinis transportinis lėktuvas „Lockheed C-5 Galaxy“, kuris į Lietuvą parskraidino būrį JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos karių ir jų karinę techniką.

Tiesiai iš oro uosto į Ruklą keliais

nuriedėjo keturi ratiniai šarvuočiai „Stryker“.

JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos kariai į Lietuvą atvyko dalyvauti didžiausiose nuo Lietuvos narystės NATO Aljanse karinėse pratybose „Kardo kirtis“, vykstančiose birželio 9–20 d.

Atsakė dėl ministrų, nors klausta dėl viceministrų

Vilnius (BNS) – Premjeras Algirdas Butkevičius teigia iš Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovo sužinojęs, jog nė vienas iš jo vadovaujamos Vyriausybės ministrų nėra priekaištų dėl veiklos skaidrumo.

Birželio 6 d. STT vadovas Saulius Urbanavičius informavo premjerą apie dabartinio Ministrų kabineto narių reputaciją ir išskleidė abejones dėl „šešėlių“ ir tam tikros rizikos.

Į STT premjeras teigia pats kreipėsis po Prezidentės pareiškimo, kad

kai kurie viceministrai kelia abejonių dėl savo skaidrumo.

A. Butkevičius taip pat yra patvirtinęs, jog kai kuriems viceministrams trūksta kompetencijos, todėl su koalicijos partneriais vyksta derybos dėl jų keitimo. Jis teigė sutaręs su partneriais neminėti pavardžių tų viceministrų, kurie gali būti keičiami.

Liepos 12 dieną prezidentei D. Grybauskaitei pradėjus antrą savo kadenciją, pagal Konstituciją, Vyriausybė grąžina įgaliojimus.

Algirdas Butkevičius

Irmanto Sideravičiaus nuotr.

Asociacijos sutartis bus pasirašyta iki birželio 27 d

Kijevas („Draugo“ info) – Po inauguracijos iškilmių susitikęs su užsienio šalių delegacijų atstovais, Ukrainos prezidentas Petro Porošenka pranešė, kad asociacijos sutartis su Europos Sąjunga (ES) turi būti pasirašyta iki birželio 27 dienos.

Pirmąją asociacijos susitarimo dalį Kijevas ir Briuselis pasirašė dar kovo 21 dieną, tuomet Ukrainai atstovavo laikinasis premjeras Arsenijus Jaceniukas, o Bendrijai – Europos Komisijos prezidentas Jose Manuel Barroso, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Herman Van Rompuy ir 28 ES šalių vadovai.

„Nuo pat pirmųjų prezidentavimo akimirkų aš esu pasirengęs pasirašyti šią sutartį. Dabar viskas priklauso nuo ES sprendimų“, – teigė P. Porošenka.

Jis taip pat pažymėjo, kad nuo to laiko, kai praėjusių metų lapkritį buvęs Ukrainos prezidentas V. Janukovyčius nepasirašė sutarties su ES, Ukraina „išlaikė sunkų egzaminą savo gyvenime ir sumokėjo už tai labai didelę kainą“.

P. Porošenka išreiškė viltį, kad dabar Ukraina judės reformų ir modernizacijos keliu ir pažadėjo daryti viską, kad taip ir vyktų.

Baigėsi ortodoksų – katalikų forumas Minske

Minskas (Vatikano radijas) – Baigėsi ortodoksų – katalikų forumas, šiemet sušauktas jau ketvirtą kartą. Kaip Vatikano radijui komentavo vienas iš forumo pirmininkų, kartu su ortodoksų metropolitu Genadijumi iš Sassimos, kardinolas Peter Erdo, „nėrime suprasti, kaip gerbti, krikščionišku būdu, tą turtingumą, kuris yra tautų ir kultūrų skirtingume, nes Europa yra ypatingas kontinentas, kuriame gyvuoja daug kraštų, su savo istorija, kultūra, bet kuriame visi augo ir vystėsi krikščionybės aplinkoje. Mūsų religija neatima specifiskumo iš kultūrų, priešingai, jas įkvepia“.

Kalbėdamas apie santykius su ortodoksais, vos prieš savaitę įvykusio ortodoksų patriarcho Baltramiejaus ir popiežiaus Pranciškaus susitikimo ir apsikabinimo Jeruzalėje kontekste, kardinolas Erdo patvirtino, kad eku-

meninis Konstantinopolio patriarchatas remia ir skatina bendrus susitikimus, kaip tai liudija ir metropolitas Genadijus iš Sassimos, patriarchato išorinių santykių pirmininkas.

Susitikimui vykstant Minske, ne taip toli nuo Ukrainos, kardinolas Erdo sakė, kad forumo tema apie „religiją ir kultūrinę įvairovę“ nebuvo politinė, tačiau susirinkimo dalyviai troškė ir meldžiasi, kad skirtingos tautos ir kultūros Ukrainoje susitaikytų.

Forumą telegramomis pasveikino tiek Konstantinopolio patriarchas Baltramiejus, tiek popiežius Pranciškus. Šventojo Tėvo telegramoje linkima, kad „Europoje būtų ginami visi religijos laisvės aspektai ir kad krikščionys galėtų su švelnumu ir pagarba, su tiesia sąžine pagrįsti viltį, kuri yra juose“.

Quebec įteisinta eutanazija

Kanada (Bernardinai.lt) – Quebec tapo pirmąja Kanados provincija, įteisinusia eutanaziją. Birželio 5-ąją jis buvo priimtas Nacionalinėje Asamblėjoje 94 balsais prieš 22.

Pagal naująją įstatymą sergantis nepagydoma liga suaugęs sąmoningas asmuo, kenčiantis nuolatinį ir nepakečiamą fizinį bei psichologinį skausmą, gali paprašyti mirtinos injekcijos. Taip Quebec greta Nyderlandų, Belgijos ir Liuksemburgo tapo ketvirtąja jurisdikcija, kurioje eutanazija yra legali. Pagalbinė savižudybė yra legali JAV Washingto- no valstijoje ir Oregone, tačiau ne eutanazija.

Kova prieš šį kontroversišką įstatymą dar nesibaigė. Pagal Kanados konstituciją, kriminalinis kodeksas priklauso federalinei kompetencijai

ir draudžia eutanaziją. Todėl Quebec įstatymų leidėjai naudoja eufemizmą „medicininė pagalba mirštant“.

Grupė aktyvistų jau kreipėsi į Kanados aukščiausiąją teisumą, protestuodama prieš šį įstatymą. Šeimos gydytojas P. J. Saba ir neigali moteris L. D’Amico reikalauja,

kad eutanazija nebūtų traktuojama kaip medicininė pagalba ir teigia, kad šis įstatymas prieštarauja Kanados konstitucijai.

Nutrauks ES ir Izraelio bendradarbiavimą

Tel Avivas (ELTA) – Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso laikraštyje „The Haaretz“ išspausdintame straipsnyje pagrasi- no, kad bus nutrauktas ES ir Izraelio bendradarbiavimas.

Jose Manuel Barroso taip reago- vo į Izraelio vyriausybės planus pastatyti apie pusantro tūkstančio naujų namų žydų gyvenvietėse palestiniečių teritorijose. Pasak jo, šių gyvenviečių statyba prieštarauja pagrindiniams ES principams ir vertybėms.

EK pirmininkas pridūrė, jog ES

suinteresuota, kad vyktų Izraelio ir palestiniečių derybos. Bet jeigu jos nebus atnaujintos, tai Europa gali pagalvoti, kokie bus tolesni santykiai su žydų valstybe.

Apie Izraelio planus buvo sužino- ta birželio 5 d. 400 namų planuojama pastatyti Rytų Jeruzalėje, kitus – Vakarų krante.

Žydų gyvenviečių kūrimas palestiniečių teritorijose prasidėjo po 1967 metų Šešių dienų karo su Izraelio vyriausybės parama. Jungtinės Tautos šias gyvenvietes laiko neteisėtomis.

ŠVENTADIENIS

Dievo Dvasia, panardink mus savyje!

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Visai netikėtas Jėzaus pasirodymas mokiniams buvo viena didžiausių staigmenų jų gyvenime. Jėzaus mirties fakto akivaizdumas apaštalus taip pribloškė, kad jie išgyveno vienišumo liūdesio skausmą, ir žmogiškoji prigimtis kiekvienam iš jų šnibždėjo: „Dabar tu esi našlaitis, palaidojęs savo motiną ir tėvą”. Reikėjo ypatingos malonės, kad Jo mokiniai būtų išlaisvinti iš baimės, kuri paralyžiuoja bet koki dieviško tikėjimo judesį. Nėra žmogui didesnės pagalbos už patį Dievą. Tėvas siuntė savąjį Sūnų, kad mus išgelbėtų, o per Sekmines Jėzus mums siunčia Dvasią Globėją (žr. Jn 20, 22), kad radikaliai pakeistų mūsų vidų.

Kai kviečiame Šventąją Dvasią, Ji nedelsia, ateina, ir; užuot bijoję, išiverčiame į Jos ramybės inkarą... Tada baimė virsta netikrumo iškamša, nes Jėzaus žodžiai – „Ramybė jums!” – tampa esminiu žmogaus gyvenimo ramsčiu. Ramybė yra turtas, kuris ne perkamas už pinigus, bet įgyjamas nuolat skiriant Viešpačiui savo laiką ir pastangas Jam patikti, idant per Sekmines gautos gausesnės malonės taptų mūsų tolesnio gyvenimo Jame pašventinimu.

Neseniai popiežius Pranciškus Romos Olimpiniam stadione gausiai susirinkusiems charizminio katalikų Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje judėjimo nariams kalbėjo, kad „charizminis atsinaujinimas – stipri jėga Evangelijos skelbimo tarnystei, su Šventosios Dvasios džiaugsmu. Gavote Šventąją Dvasią, kuri jums padėjo atrasti Dievo meilę visiems savo vaikams ir meilę Žodžiui”. Šventasis Tėvas ne kartą klausė susirinkusių, ar charizmatikai ir šiandien visur su savimi nešiojasi Bibliją? Tikintieji atsiliepė: „Taip”. „Nesu tuo toks tikras?”, – sakė popiežius, – „Jei ne, grįžkite prie šios pirmosios meilės, visuomet rankinėje, krepšyje nešiotis Dievo Žodį! Ir paskaityti pastraipėlę...” Popiežius Pranciškus paminėjo ir „šventą girtumą”, kuris leidžia prabilti krikščioniškos meilės kalba tiems, kurie yra atsidūrę egoizmo valdžios pinklėse.

Tėvas Raniero Cantalamessa, OFM Cap. rašė apie dvasinį atsinaujinimą Katalikų Bažnyčioje ir pastebėjo, kad kai kurių maldos grupių nariai kartais vengia iki galo priimti kryžių, kad iki širdies gelmių patirtų prisikėlimą... Šventoji Dvasia kiekvieną krikščionį laipsniškai ragina žengti „siauru“ Evangelijos keliu – apsimarinimo, klusnumo ir nuolankumo – keliu. Pasak tėvo Raniero, charizmos turėtų parodyti Dvasios vaisius. Labai pavojinga, jei tai nevyksta. Tuomet turime sustoti ir tai apmąstyti. Jėzus pasakė: „Jūs atpažinsite iš vaisių”. Jis kalbėjo apie Dvasios vaisius: meilę, džiaugsmą, ramybę, malonumą, kantrybę, nuolankumą, klusnumą...

Šventosios Dvasios veikimas – kaip miško ošimas: regi linguojančias medžių viršūnes, tačiau nepastebi paties vėjo pūtimo. Kai atsiveriame Jos viską atnaujinančios meilės veikimui, patiriame ir „švento apsvaigimo” maldoje akimirkų, kurios mus stipriau įkvėpia nebepriklausyti sau (žr. 1 Kor 6, 19). Tada Ji taip perkeičia mūsų vidų, kad mes, užuot vaikęsi žmogiškosios sėkmės mirazų, tampame imlesni priimti Jos kvietimą gerti gyvąjį Kristaus mokymo vandenį, kuris per mus ilgainiui galėtų tekėti ir į kitų širdis...

Šv. Kryžiaus Jonas sako, kad Dievas labiausiai myli sielą tada, kai ją apiplėšia, tai yra ją atitraukia ne tik nuo kūrinų prisirišimo, bet ir nuo vienašališko pasiklivimo savo galiomis ir jėgomis. Nors šis sielos apsi-valymo procesas dvasiškai skausmingas (negrįžtamai atsisakoma tuštybės ryšių), bet užtat jo vaisiai palaimingi: siela, nuskaistina Šventosios Dvasios žaizdre, pakyla į dieviško apšvietimo pakopą ir pradeda dar artimiau vienytis su Dievu, vis labiau trokšdama, kad jos gyvenime pildytųsi Jo valia. Tada žmogaus, besivienijančio su savuoju Viešpačiu, gyvenime išryškėja meilės dovanos pirmenybė.

Įprasmindami mažus kasdienybės dalykus neišvengiamai išvystame didesniųjų aušrą. Ne veltui šv. Bazilijus Didysis rašė: „Nusivalius purvus, kuriais buvome susitepę per nuodėmę, ir susigražinus prigimtinių grožių, tarsi nuvalius paveikslą ir taip atkūrus pirminį jo pavidalą, pagaliau tampa įmanoma prisirišti prie Parakleto (...). Kūniško žmogaus protas nėra išlavintas kontempliuoti, toks žmogus savo protą paskandina kūniškų minčių pelkėje ir nebegali pakelti akių į dvasinę tiesos šviesą. Todėl pasaulis, tai yra gyvenimas, dar labiau negauna Dvasios malonės nei ligota akis nesugauna saulės šviesos”.

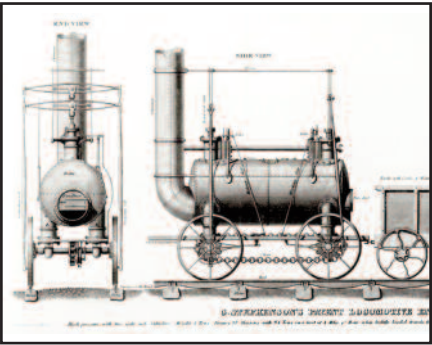
Šventoji Dvasia, be Tavęs esame niekas, nes vėjais eina visi ant kryžiaus Jėzaus laimėtos kovos nuopelnai... Tu esi Švenčiausiosios Trejybės Asmuo, turinti dieviškos prigimties pilnatvę, kuri irgi priklauso ir Tėvui, ir Sūnui. Ateik į mūsų širdis ir gyvenimus! Savo meilės kaitra sudegink mūsų nuodėmių liekanas ir sutraukyk visas slaptų ambicijų grandines, įkalinusias mūsų tikrąją laisvę. Viešpatie Dvasia, taip apsvaigink mūsų protus ir širdis, kad mes trokštume Trejybę, save bei artimą, esančius Joje, labiau pažinti bei mylėti negu šį praeinantį pasaulį.

DATOS ir SUKAKTYS

Antra birželio savaitė

Birželio 9 d.

– 1669 m. per Sekmines pašventintos Vilniaus Kalvarijos. Anuomet Vilniaus vyskupas Aleksandras Sapiega pats vedė maldininkus Kryžiaus keliu, barstydamas iš Jeruzalės atvežtą žemę.

– 1781 m. gimė **George Stephenson**, anglų inžinierius, kilęs iš paprastos angliakasio šeimos. 1815 m. sukonstravo pirmąjį geležinkelį ir pirmąjį garu varomą garvežį, o 1825 m. pagal jo projektą buvo nutiesta pirmoji geležinkelio linija. 1829 m. nuo Manchesterio iki Liverpoolio buvo nutiestas geležinkelis. Garvežio greitis tuo metu siekė 46 kilometrus per valandą (mirė 1848 m.).

– 1836 m. gimė **Elizabeth Garrett Anderson**, pirmoji moteris Anglijoje, įgijusi gydytojos kvalifikaciją (mirė 1917 m.).

– 1902 m. Philadelphijoje atidarytas pirmasis restoranas, kuriame buvo įrengti maisto išdavimo aparatai.

– 1947 m. Kazlų Rūdos miškuose įsteigta Lietuvos partizanų karo mokykla.

Birželio 10 d.

Devintinės.

– 1793 m. Paryžiuje atidarytas pirmasis pasaulyje viešas zoologijos sodas.

– 1809 m. Romos popiežius Pijus VII atskyrė Napoleoną I nuo bažnyčios, kai šis po Romos okupacijos paskelbė, kad Popiežiaus sritis prijungiama prie Prancūzijos. Liepos mėnesį popiežius buvo areštuotas, pervežtas į Prancūziją ir įkalintas.

– 1832 m. gimė Nikolaus August Otto, vokietis, išradęs keturtaktį vidaus degimo variklį (mirė 1891 m.).

– 1920 m. Steigiamajame Seime priimta Laikinoji III Lietuvos Konstitucija, skelbianti Lietuvą demokratine respublika.

Birželio 11 d.

Tarptautinė diena be agresijos prieš vaikus.

– 1910 m. gimė Jacques-Yves Cousteau, prancūzų jūrininkas, okeanografas, ekologas, režisierius, fotografas, išradęs akvalangą (mirė 1997 m.).

– 1933 m. gimė Gene Wilder, garsus JAV aktorius, įsiamžinęs daugiau nei 30 kino filmų.

– 1959 m. gimė Hugh Lauri, anglų aktorius, komikas, rašytojas.

Birželio 12 d.

Lietuvos radijo diena.

– 1926 m. pradėjo veikti Kauno radijo stotis.

– 1933 m. gimė **Eddie Adams**, JAV fotografas, pasižymėjęs politikų ir žvaigždžių portretais, fotožurnalistu dirbęs trylikoje karų, už Vietnamo karo metu padarytą fotografiją apdovanotas Pulicerio premija (2004 m.).

– 1995 m. Lietuva pasirašė Asociacijos sutartį su Europos Sąjunga. Sutartis įsigaliojo 1998 m.

Birželio 13 d.

Šv. Antanas.

– 1983 m. JAV prezidentas R. Reigan Baltuosiuose rūmuose priėmė 200 Amerikos lietuvių, latvių, estų delegaciją. Pasirašė Baltų laivės dienos proklamaciją.

– 1994 m. mirė Stasys Lozoraitis, lietuvių diplomatas, visuomenės veikėjas, išeivijos aktyvistas JAV ir Italijoje, politikas (gimė 1924 m.).

Birželio 14 d.

Gedulo ir vilties diena (Lietuvoje).

– 1777 m. Kontinentiniame kongrese Philadelphijoje patvirtinta nacionalinė JAV vėliava su 13 baltų žvaigždučių mėlyname fone ir 13 raudonų bei baltų juostų. Nuo to laiko juostų skaičius nekito, o žvaigždžių daugėjo prisijungiant vis naujoms valstijoms.

– 1941 m. pradėti masiniai Lietuvos žmonių trėmimai į Sibirą.

– 1949 m. paskelbta Lietuvių chartija, kurioje skelbiama, jog pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą pasaulio lietuvių bendruomenę.

– 1985 m. penkios ES valstybės (Belgija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija ir Vokietija) pasirašė Shengeno susitarimą, kuriuo susitarė panaikinti bet kokią per jas keliaujančių asmenų kontrolę. Taip atsirado vidaus sienų neturinti teritorija, kurią imta vadinti Shengeno erdve.

– 1989 m. Vilniuje atidengtas atstatytas Trijų kryžių paminklas, Vilniaus arkikatedroje pašventinta Tremtinių koplyčia.

– 1992 m. vyko referendumas „Dėl buvusios TSRS kariuomenės, dabar priklausančios Rusijos Federacijai, besąlygiško ir neatidėliotino išvedimo iš Lietuvos teritorijos ir padarytos žalos atlyginimo”.

Birželio 15 d.

Tarptautinė vėjo energetikos diena; Okupacijos ir genocido diena (Lietuvoje); Alytaus miesto diena.

– 1520 m. popiežius Leonas X nuo Bažnyčios atskyrė reformacijos vadovą ir protestantizmo pradininką Martin Luther.

– 1581 m. Steponas Batoras paskelbė privilegiją, pagal kurią Alytui suteikta savivalda. Alytus tapo miestu.

– 1752 m. Benjamin Franklin eksperimentu įrodė, kad žaibas yra elektros išlydis.

– 1940 m. Sovietų Sąjungos kariuomenė okupavo Lietuvą. Dėl 1941 m. birželį vykdytų trėmimų ši diena dar vadinama masinio tautos naikinimo diena.

Buvo pinigų ir dvasinio potencialo įgyvendinti vis kilnesnius ir turiningesnius sumanymus. Pats stipriausias lietuvių pasaulio solidarumo aktas taip pat buvo inicijuotas amerikiečių. Nedvejodami pasakysime, kad 1933 m. Amerikos lietuvių Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydis per Atlantą amžiams liko to pasaulio valios ir vaizduotės simboliu. I pasaulinio karo fronte JAV armijos gretose kovėsis ir rizikingas radisto užduotis atlikęs Steponas Darius dar prie lemtingą skrydį per Atlantą buvo tapęs legenda abiejose šalyse. Vienas Lietuvos karo aviacijos pradininkų, Klaipėdos sukilimo dalyvis, sporto idėjų ir žaidimų iniciatorius kapitonas S. Darius buvo didžiausias Amerikos lietuvių karo veteranų autoritetas.

Būtina prisiminti šią herojišką istoriją. 1933 m. liepos 15 dieną *Lituanica*, paruošta skrydžiui Amerikos lietuvių paaukotomis lėšomis iš Niujorko pakėlė sparnus virš Atlanto. Skrydis truko 37 valandas ir 11 minučių, per kurį buvo įveiktas *Belancos* konstruktorių net nespaužtas 6 411 km. nuotolis. Tačiau antras pagal ilgį tuometiniame aviacijos pasaulyje skrydis netapo pirmuoju: minios Kauno oro uoste susirinkusių lietuvių sulaukė tik liūdno pranešimo. Liepos 17 d. lėktuvas sudužo Mislibuže (lenk. Myślibórz), tuometinės Vokietijos ir dabartinės Lenkijos teritorijoje. Lakūnai žuvo, tapdami amžinaisiais lietuvių pasaulio didvyriais.

Lituanicos skrydis nebuvo tik dviejų pramušgalvių narsuolių veiksmas. JAV lietuvių organizacijos, ypač Amerikos lietuvių legiono organizacinis tinklas, šį žygį nuo pat pradžių suvokė kaip didžiausią lietuvių pasaulio įvykį, rodantį tolimiausiuose užkampiuose išsibarsčiusios tautos vienybę. Lakūnai taip pat buvo įsisąmoninę globalios tautos misionierių misiją. Viešoji lietuvių, taip pat ir kitų diasporinių tautų pasaulio erdvė jau buvo pradėjusi reaguoti į tokias nekarines pergales, ypač sporto srityje.

Galima skaičiuoti šio tragiškai pasibaigusio skrydžio mylias ir rekordus, nustebinusius visada besivaržantį pasaulį. Tačiau, be abejonės *Lituanicos* sparnai brėžė globalėjančios lietuvių tautos trajektoriją. Jie telkė amerikiečių lietuvių tautinius jausmus: lėšų rinkimo kampanija, visuomeninis palaikymas ir parama drąsiesiems lakūnams buvo įspūdingas darbas. Visa tai šiandien mena paminklas Čikagos Market Parko pakraštyje. Lietuvos laukimo įtampa ir skausmas vietoj lėktuvo sulaukus žinios apie lakūnų žūtį taip pat įsirėžė lietuvių atmintyje, kurią palaiko muziejinės relikvijos, gatvių ir aikščių pavadinimai, ir labai sėkmingas kino Skrydis per Atlantą pasakojimas.

Prieš II pasaulinį karą amerikiečių lietuvių vaizduotė labai plačiai aprėpė visą diasporinės tautos horizontą. Amerikos lietuviai jautėsi atsakingi ne tik už savo bendruomenės likimą. Jų dėmesys nuolat buvo sutelktas į tai, kas darėsi Lietuvoje. Nors šaliai stojantis ant kojų tiesioginė pagalba ir gentainių Amerikoje investicijos neteko buvusios reikšmės, tačiau ir 4 deš. daugelis Lietuvos visuomenės iniciatyvų galėjo tikėtis solidarumo ir paramos iš diasporos. Kita vertus, JAV lietuvių dėmesys ne tik aprėpė patinkančius ar nepatinkančius Lietuvos politinės-visuomeninės raidos ypatumus, jie ne tik reagavo į šalies permainas po 1926 m. valstybės perversmo, bet rūpestingai stebėjo lietuvių pasaulio ribų išsiplėtimą į Pietus.

JAV lietuvių dėmesys ir aukos krypo į naujas Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus lietuvių kolonijas. Jei diasporos lietuviai Šiaurėje galėjo ir nejausti ko-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

113

S. Darius ir S. Girėnas prieš herojišką skrydį per Atlantą Čikagos oro uoste

lektyvinės kaltės virpesių dėl emigracijon pragyvenimo sunkumų išvartų laisvos Lietuvos piliečių, tai empatija, supratimas ir solidarumas su naujais pasaulio klajūnais galėjo būti labai nuoširdus. Kelių dešimčių metų senumo įsikūrimo atmintis ir patirtų traumų randai skatino amerikiečius lietuvių rūpintis parama San Paulo lietuvių bažnyčios statyba arba remti kitokias iniciatyvas. Susiklostė savotiškas interesų ir rūpesčio trikampis: Lietuva, Šiaurės Amerikos lietuvių diaspora ir naujosios Pietų Amerikos lietuvių kolonijos. Lietuvai jau mažiau reikė parama iš JAV lietuvių, tačiau šalis dar neįjuto ir pareigos remti amerikiečius. O štai į Pietų Amerikoje vargo kelius pradėjusių minti lietuvių išeivius žiūrėta su valstybiniu rūpesčiu iš Lietuvos pusės ir su visuomeniniu jautrumu iš labiau pasiturinčios JAV lietuvių diasporos pusės. Tokia trapi ir jaudinanti lietuvių pasaulio karuselė sukosi iki sovietų invazijos ir Pirmosios Respublikos žlugimo.

10. Lietuva ir lietuvių pasaulio vizijos katastrofos išvakarėse

...Istorijos bėgy mes buvome priversti leisti atžalas kitur. Tą mes visiškai patiesiname, nes tauta, kuri nekolonizuoja, negali tikėtis, kad bus didelė tauta.

(Prof. Kazys Pakštas)

Lietuvių istorikai po truputį praskleidžia užmaršties draperijas, dengusias lietuvių diasporos dramą ir emigracijos politiką. Naujausi tyrimai, dokumentų publikacijos rodo, kad tikrovės pažerti klausimai tautos politiniam ir intelektualiniam elitui buvo vienaip ar kitaip atsakomi. Pūstelėjus naujos išeivystės vėjams, per pirmąjį nepriklausomybės dešimtmetį rūpesčio ženklai rodėsi laisvoje visuomenėje ir dar menkai išvystytoje biurokratijoje. Tiesa, ne visada buvo gali-

ma atskirti, ar skambus *Lietuvių emigrantams pagalbos teikimo draugijos* pavadinimas, pirmąsyk šmėkstelėjęs 1925 m., išduoda gražiausias intencijas, yra tautinio solidarumo ir empatijos išdava, ar priešingai – tik pridengia emigraciją savo verslu padariusios grupelės cinikų priedangą³⁴⁹. Per kelis metus išaiškėjo, kad draugijos veikla linko prie antro, liūdnojo varianto.

Lietuvos politinio elito rūpesčiai, Vidaus ir Užsienio reikalų ministerijų reagavimas į iššaukiančius emigracijos procesus keliais metais vėlavo. Tiesa, 1926 m. tautininkų suorganizuotas karinis perversmas ir A. Smetonos atėjimas į valdžią buvo palydėtas sąmoningų pastangų įtikinti pasaulio lietuvius, ypač amerikiečius, kad tautininkų vaizduotėje teritorinės ir diasporinės tautos plotmės yra tvirtai susipynu-

sios, o valdžią paėmę žmonės yra labiausiai išeiviją gerbianči politinė jėga Lietuvoje. Anot istoriko Alfonso Eidinto, galime galvoti, kad visos naujosios Lietuvos valdžios pastangos diasporoje buvo išimtinai susijusios su tarp Amerikos lietuvių kilusiu nepasitenkinimu dėl perversmininkų apkarpytos demokratijos, dėl kairiųjų, o vėliau ir katalikiškųjų politinių jėgų persekiojimo.

Aišku, tas pasipiktinimas už Atlanto buvo labai didelis: *JAV lietuvių spauda chorų kritikavo tautininkų valdžią, dėl to dalis laikraščių buvo uždrausta įvežti į Lietuvą*³⁵⁰. Tačiau politinės realijos, kaip svarbiausias diasporos politikos veiksnys, nėra pakanamos, aiškinant labai sudėtingas lietuvių tautokūros – prie pasaulio permainų prisitaikančios tapatybės kristalizavimosi – kelyje. Lieka neatsakytas išskirtinai svarbus modernaus lietuviškojo nacionalizmo, kurio teoriniu pilotu laikytina Tautininkų sąjunga, vaizduotės permainų klausimas. Turime pripažinti, kad tautininkų idealai, jų pasaulėžiūra ir be pragmatinių diplomatinų motyvų siejosi su lietuvių tautos apibrėžtimis, sampratomis ir, neabejotinai, esamos ir būsimos diasporos gijų tautos sąmonės audinyje apmąstymais. Ir čia pat reikia apgailestauti, kad ideologiškai ir politiškai determinuotų tautos ribų ir pagrindinių diasporos bruožų supratimas šioje politinėje organizacijoje dar prašosi paaiškinimų. Tikėtina, kad ateityje tyrinėjimai padės išskaidrinti šiuos dalykus.

349. Kasperavičiūtė, Vitalija. *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1918–1920 m.*: daktaro disertacija. Vytauto Didžiojo universitetas. Kaunas, 2011. 71 p.

350. Eidintas, Alfonsas. *Lietuvių kolumbai*, p. 83.

351. Simanavičiūtė, Daiva. *Pasaulio lietuvių bendruomenės raida XX a. 5–8 dešimtmečiuose*: daktaro disertacija. Vytauto Didžiojo universitetas. Kaunas, 2008. 208 p.

Reikalingi darbuotojai
įstaigų ir namų valymui.
Tel. 224-578-5266, Irina

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

Bendoraitį, kunigą ir daktarą, Amazonėj prieš 41 metus aplankius – 2

Nepaprasto žmogaus stebinantys darbai: • išgelbėti indėnai • pirmas darželis jų vaikams • sustabdytos epidemijos • sumažintas vaikų mirtingumas per pusę • įsteigta radijo stotis • pastatytos net dvi ligoninės... ir tai dar ne viskas

S. Bendoraitis pas Urudan indėnus. Rondonia, Brazilija, 1967 m.
F. A. Bendoraičio nuotr.

Pirmasis vaikų darželis Brazilijos indėnams, įsteigtas Bendoraičio 1967 m. Pirmoj grupėj – 36 vaikai. Sagarana, Rondonia, 1969 m.
F. A. Bendoraičio nuotr.

R. JOHN RAPŠYS

Pavydo kirminas... Čikagoj

Su 60-ties metų sesele Ksavera aš jau pažįstamas, nes prieš metus ji lankėsi Čikagoje. Buvo apsistojusi pas mano tėvelius, Marquette Parke, gal kokias 6 savaites. Jos tikslas buvo surinkti lietuvių tarpe aukų Bendoraičio statomai ligoninei. Kad jai padėčiau, parašiau į „Draugą” straipsnį, pagal seselės išsamius papasakojimus: „Ligoninė Amazonijos užkampy – lietuviškas projektas” (1972 m. rugpjūčio 10, 11, ir 12 d. numeriuose).

Daug netrūko, kol geltonas, žalias ir raudonas lietuviško pavydo kirminas pakėlė galvą. Kokia čia seselė? Kas čia per daktaras ir dar kunigas? Kur gimė, kur mokslus ėjo? Kur seminariją lankė? Kur išventintas? Ir taip be galo... kalbos parapijoj, laišakai redakcijai...

Straipsnyje trumpai buvau į tuos klausimus atsakęs: Bendoraitis, gimęs Lietuvoj, medicinos mokslus baigė Paryžiuje ir ten 1960 m. buvo išventintas į kunigus. Atvažiavo į Guajara-Mirim 1962 m. Seselė Ksavera, ne tik vienuolė, bet ir slaugė (registered nurse), atvyko iš Paryžiaus pas Bendoraitį metais vėliau.

To neužteko. Dienraštis „Naujienos”, tradicinis šio laikraščio priešas, paskelbė kažkokio Ant. Pilionio laišką, kuriame šis įtartinas slapukas norėjo žinoti, ar Bendoraitis gimęs Aukštaitijoje, Žemaitijoje ar Suvalkijoje – lyg tai būtų esminis dalykas. Kėlė

Urumbuni indėnai Bendoraičio Sagarana agrokolonijoje, kur jie išmoko kaip išsimaitinti auginant manioką, ryžius, pupas, saldžiąsias bulves ir kukurūzus. Pradėti auginti ir naminiai paukščiai bei gyvuliai – vištos, antys, kiaulės. Sagarana, Rondonia, 1969 m.
F. A. Bendoraičio nuotr.

Kun. Bendoraitis laiko šv. Mišias džunglių ir paupių gyventojams – kaboklams. Rondonia, 1968 m.
Ses. Ksaveros nuotr.

abejones dėl Bendoraičio medicinos mokslų, teologijos studijų ir t. t.

Nepaleido ir seselės: „Neaiškus ir seselės Ksaveros asmuo. Ji yra aukų rinkėja ir didžiausia propagandos apie šį kunigą skleidėja... Įdomu, kurios gi vienuolijos seselė ji būtų?” Gal ir įdomu, bet ar čia svarbu?

„Sensacinis reportažas”

Tas Pilionis man irgi bakstelėjo su purvina plunksna: „Klausi save, ar visa tai tiesa, kas minėto reporterio (mano – RJR) buvo aprašyta”. Vienu žodžiu, mano „sensacinis reportažas”, kaip tas Pilionis mano straipsnį pavadino, gali būti ir melas.

Savo trиграšį pridėjo ir kun. Vaclovas Zakarauskas, prieš karą pagarsėjęs kaip pamokslininkas Kau-no Įgulos bažnyčioje. „Naujienose” – daugelio nustebimui – pradėjo skaldyti plauką: mat, seselė negali būti tikra vienuolė, ji tik tretininkė, ji tik trečio pranciškonų ordino narė, neturi įgaliojimo, nesilaiko procedūros ir t. t. Pabaigai pridėjo: „Peršasi galvon mintis, kad yra ne taip, kaip ‘Draugas’ rašė”. Atsiet, kažkas meluoja.

Čikagoje seselė Ksavera turėjo raštus ir nuo Bendoraičio, ir nuo Guajara-Mirim vyskupo. Taip pat krūvas įtikinančių nuotraukų ir nepamainomų skaidrių.

Kas norėjo, tas matė. Seselės vardu persiunčiau Bendoraičiui daugiau nei 3,000 dolerių, suaukotų gėrų širdžių Čikagos lietuvių – ir net svetimtaucių, lietuvių draugų.

Ligoninė – pasišventimo vaisius

Bet grįžkim į Guajara-Mirim. Kitą rytą Bendoraitis, visoj Rondonijos teritorijoje žinomas kaip Padre Medico (Tėvas Daktaras), aprodo man savo ligoninę. Statyba pradėta 1970 metais, bet dar geras trečdalis nebaigta. Praveda pro įvairias palatas, vaistinę, priėmimo kambarį, laboratoriją, raštinę. Ne viskas dar įrengta: trūksta rentgeno ir anestezijos aparatų. Yra dantų kabinetas, bet nėra dantisto...

Vieno aukšto ilga, baltutėlė ligoninė tuo tarpu turi tik 40 lovų, bet numatoma apie 130. Koridoriai išpuošti paveikslais iš indėnų gyvenimo. Matau genčių atstovus ant drobės: Paacas Novos, Urudan, Urumbuni, Oroeo, Makurapi, Uraramchen... Jų skaičius labai sumažėjęs. Neturėdami atsparumo mūsų ligoms – gripiui, tymams, skarlatinai – jie krito, kaip musės nuo susidūrimo su baltaisiais „civilizadais”. Kitos apylinkių gentys – Cautario, Urupa, Jaru, Chapakuran – išmirė dar prieš Bendoraičiui atvažiuojant.

Menas, plytos, radijas

Bendoraitis pamoja paveikslų link, sakydamas: „Čia boliviečio Roberto Antezana darbas. Jaunas, nepaprastai talentingas vyrukas, nors ir nelankęs meno mokyklos. Jis taip pat padarė mūsų ligoninės koplytėlės vitražus, vieną su šv. Kazimieru”.

Paskui patraukiam pažiūrėti Bendoraičio plytų fabrikėlio, kuris labai palengvina ligoninės statybą. Be to, duoda nuolatinio darbo 20-čiai vyrų. „Neseniai gavom didelį plytų užsakymą iš Brazilijos kariuomenės”, – su džiaugsmu sako Bendoraitis.

Dar sustojam prie jo įrengtos radijo stotelės, „Radio Educadora”, kuri duoda praktiškų žinių apie higieną, pirmą pagalbą, ligų simptomus ir panašiai. „Čia daug beraščių, todėl radijas jiems vienintelis žinių šaltinis”, – sako Bendoraitis.

Bus daugiau

Prieš pastatant ligoninę, minios žmonių laukdavo – kartais nuo 2 val. ryto – prie dr. Bendoraičio klinikos. Apie 15 procentų jų ateidavo iš gretimos Bolivijos. Guajara-Mirim, 1967 m.
Ses. Ksaveros nuotr.

Iškilingai atsisveikinta su ilgamete Cicero gyventoja a. a. Stefa Kisieliene

Ji ilsisi šalia savo nusipelniusio vyro – dr. Petro Kisieliaus

Paskutinis atsisveikinimas su a. a. S. Kisieliene.

Jono Kuprio nuotr.

EDVARDAS ŠULAITIS

Tokių gražių ir gausių laidotuvių, kokios buvo organizuotos 66 metus Cicero išgyvenusiai neeilinei tautietei a. a. Stefai Kisielienei, jau seniai neteko matyti.

Gegužės 15 d. mirusi dviejų pasižymėjusių vaikų – dr. Petro Vytenio Kisieliaus ir dr. Jolitos Narutienės – motina, pragyvenusi savo vyrą – žinomą gydytoją, visuomenininką dr. Petrą Kisielių, buvo pašarvota Linhart laidojimo koplyčioje, Berwyn IL. Čia gegužės 23 d. vakare susirinkus apie 260 žmonių religines maldas vedė Čikagoje gyvenęs Kisielių šeimos remtas kunigas Nerijus Šmerauskas. Besiruošdamas kunigystės sakramentui jis Čikagos universitete studijavo teologiją. Grįžęs į Lietuvą buvo išventintas į kunigus ir kurį laiką dirbo tėvynėje. Vėliau buvo paskirtas tarnauti Kanados lietuviams.

Su velione atsisveikino grupė uniformomis pasipuošusių korp. Giedra narių, kiekviena perskaitė po maldele. Taip pat atsisveikinimo žodį tarė JAV LB Cicero apylinkės pirmininkė Birutė Zalatorienė ir buvusi Lietuvos operos Čikagoje solistė Dana Stankaitytė (Vokietijos Hanau stovyklos lietuvių gimnazijoje Dana su Stefa sėdėjo viename suole). Pastaroji savo žodį baigė sugiedodama giesmę *a capella*.

Buvo perskaityti užuojautos laišakai (keli iš daugelio), kuriuos atsiuntė Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, prof. dr. Kęstutis Girnius, žurnalistas Vidmantas Valiušaitis ir režisierius Algis Kuzmickas (prieš porą metų jie Čikagoje susuko dokumentinį filmą apie Kisielių šeimą ir baigia ruošti monografiją).

Kitos dienos rytą po trumpų apeigų koplyčioje a. a. Stefos karstas buvo atvežtas į Cicero šv. Antano parapijos bažnyčią, kurią ilgus metus velionė lankė. Čia šv. Mišias celebravo prel. Jurgis Šarauskas (anksčiau buvęs šios parapijos administratorius), jam talkino kunigai N. Šmerauskas ir Antanas Gražulis, SJ.

Mišių maldas skaitė Siga Kisieliūtė ir Aras Narutis, o tikinčiųjų maldas skaitė visi anūakai – Žara, Siga, Mantas, Zigmas. Galingai skambėjo vargonininkės Vilmos Meilutytės vadovaujamo lietuvių bažnytinio choro giesmės, pajvairinamos Žaros ir Zigmo Kisielių smuikavimu.

Baigiantis šv. Mišioms į susirinkusiuosius prabilo velionės sūnus dr. P. Kisielius ir anūkas A. Narutis. Šis kalbėjo jautriai ir pasakė daug šiltų žo-

džių savo mirusiai močiutei. Čia norėčiau dalį jo kalbos pacituoti, nes tie žodžiai labai tiksliai nušviečia mirusios tautietės gyvenimą.

„Aš toks dėkingas, kad turėjau daug gerų prisiminimų, kai augau su savo močiute, – kalbėjo S. Kisielienės anūkas. – Kai buvau labai mažas, mes mėgdavome išivaizduot, kad einame valgyti pietų į kitą salą. Kartais močiutė pasodindavo mane į kibirą ir išivaizduodavome, kad išplaukėme į Prancūziją. Močiutė padarydavo mums abiem maisto į kelionę – dažniausiai tai buvo hamburgeriai arba vafLIAI, kuriuos mes, keleiviai, mielai suvalgydavome. Jos hamburgeriai buvo nepaprastai skanūs. Mes abu buvome kūrybingi, tai daug sukurdavome ekskursijų ir vaidinimų. Mes labai mėgome vienas kito kompaniją. Manau, kad jeigu mes net nebūtumėme buvę giminės, vis tiek būtumėme tapę geri draugai, jei būtumėme susitikę.

Mano močiutė buvo stipriai tikinti. Kaip Jėzų vadino ‘kenčiančiu tarnu’, taip aš vadinačiau savo močiutę. Jinai vis tarnaudavo ir padėdavo kitiems, bet labai nenorėjo, kad kiti vargtų dėl jos. Jinai visada dirbdavo. Kai kurie matydami ją dirbančią manytų, kad jai gal net patiko tiek daug dirbti. Močiutė ne visada daug kalbėjo ir vengė būti dėmesio centre, bet stengėsi parodyti meilę per savo kasdieninius darbus.

Aš labai dėkingas, kad turėjau progą ją aplankyti naktį prieš mirštant. Jinai šypsojosi mane pamačiusi ir sakė, kad nereikėjo atvažiuoti. Nebuvo taip, kad ji būtų nelaiminga mane matydama. Ne, ji tik nenorėjo, kad kiti vargtų dėl jos.

Šis altruistinis bruožas, kurį vis mačiau savo močiutėje, yra vienas iš svarbiausių charakterio bruožų, kurį aš bandau savo gyvenime vykdyti pagal jos pavyzdį...”

Ne mažiau įdomūs buvo ir jos sūnaus dr. Petro Vytenio pasakytai žodžiai.

Po pamaldų, kuriose dalyvavo didelis būrys žmonių (daugiau negu 200) iš įvairių Čikagos vietovių bei kitų miestų, laidotuvių procesija pasuko Šv. Kazimiero kapinių link, kur velionė buvo palaidota šalia gerai savo darbais žinomo vyro dr. P. Kisieliaus. Trumpas maldas čia sukalbėjo kun. N. Šmerauskas, o giesmę „Marija, Marija” vedė Dana Stankaitytė. Cicero lietuviams tai buvo paskutinė proga atsisveikinti su visada geru žodžiu visus pasitinkančia savo bendruomenės nare.

A † A PILYPAS NARUTIS

Mirė 2014 m. birželio 7 d.
Gimė 1920 m. gegužės 26 d. Rusijoje.
Gyveno Oak Lawn, IL, anksčiau Chicago, Marquette Park.
Nuliūdę liko: žmona Elvyra Lukoševičiūtė; sūnus dr. Vytautas su žmona dr. Jolita; duktė dr. Dainė Quinn su vyru dr. Thomu; duktė Rasa Kasniūnienė su vyru Mariumi; anūakai Aras Narutis, dr. Kristina Quinn, Tomas Quinn, Julius, Algis ir Vija Kasniūnai, svainė Nijolė Lukošūnienė bei kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Pilypas bus pašarvotas ketvirtadienį, birželio 12 d. nuo 4 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont ir bus pašarvotas penktadienį, birželio 13 d. 9 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašom aukoti Ateitininkų Šalpos fondui 1380 Castlewood Drive, Lemont, IL, 60439.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A SAULIUI BRAZDŽIUI

mirus, giliai užjaučiu visus a. a. Sauliaus artimuosius.

Nijolė Gražulienė

www.draugas.org/mirties.html

Energija

Atkelta iš 6 psl.

Maistas Anglijoje buvo dar normuojamas ir tik laiku nuėjus į mažą apylinkės krautuvėlę buvo galima nusipirkti šviežių bandelių. Protarpiais, ypač savaitgaliais, buvo galima nusipirkti gatvėse pardavinėjamų „fish and chips” (žuvies su keptomis bulvėmis), ką jau teko matyti Belgijoje. Net cigarečių ne visuomet buvo galima gauti, tad dauguma naujų ateivių pirkdavo tabaką ir patys sukdavo sau cigaretes. Santykiuose su svetimtaučiais anglai visuomet buvo mandagūs, bet išlaikyti. Net dviejų pagrindinių Britanijos tautų – anglų ir škotų – santykiai buvo šaltoki. Anglų ir škotų šeimos, gyvendamos šalia viena kitos, kartais nebendraudavo. Anglai neparodydavo europietiško atvirumo ir nuoširdumo. Jie savotiškai puikavosi prieš europiečius – sakėsi priklausau Didišajai Britanijai, kuri yra skirtinga ir geresnė už kontinentinę Europą. Iš tikrųjų jie ir turėjo kuo didžiulis prieš kitas tautas. Ne taip kaip lenkai, kurie kalbėjo apie savo neva buvusią valstybę „Ot morze do morze” (nuo jūros ligi jūros), nors jiems saulė tikrai nenusileisdavo Britanijos imperijoje. Valgis Anglijoje buvo gaminamas prastai ir be skonio, todėl turtingieji samdydavo prancūzų ar italų virėjus. Vietoj kavos čia buvo geriama pusiau šilta arbata, atmiešta pienu. Labai plačiai buvo vartojamas pudingas.

Iš anglų darbininkų išsiskirdavo daugelis čia gyvenančių airių, kurie dirbdavo su europietiška sparta. Anglai paprastai susirasdavo darbą laivyne ar emigruodavo pas gimines, gyvenusius plačiose kolonijose – nuo Kanados ligi Australijos ir Naujosios Zelandijos. Žemės ūkyje ir kasyklose likdavo patys sėsliausi anglai. Pasak apie metus dirbusių žemės ūkyje ir perėjusių į angliakasių lietuvių, anglų žemės ūkis buvo apleistas ir atsilikęs. Anglijoje, kaip ir visuose kraštuose ir Vakarų nuo Vokietijos, moterys nedirbo laukuose – čia visus darbus atlikdavo vyrai. Anglijoje javai rudenį buvo suvežami ir sukraunami į kūgius, kuriuos paprastai pradėdavo kulti tik pavasarį, kai pelės ir žiurkės jau buvo atlikusios „kūlimą”.

Žiemos Anglijoje yra švelnios ir retai kada trumpam laikui iškrinta sniego. Apsisaugojimui nuo drėgno šalčio namuose įrengti atviri židiniai („fireplaces”), kuriuose kūrenamos anglis teikia šilumos tik arti esantiems. Dėl plataus akmens anglies naudojimo daugelis namų, ypač didmiesčiuose, tokiuose kaip Glasgow, Liverpool, Birmingham ar paties Londono dalyse buvo apneštos anglies suodžiais. Tiesa, panašiai suodžiais buvo apneštos ir Paryžiaus dalys, kol, berods, septintajame dešimtmetyje, suodžiais apnešti namai buvo pradėti valyti pasitelkus orą ir smėlį („sanblasting” būdu).

Pasinaudota „Fortune” ir „Economist” žurnalais

Bus daugiau

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos** Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį sekmadienį, birželio 15 d., 10 val. r., paminėsime Šventos Trejybės šventę, Tėvo dieną bei Gedulo ir Vilties dieną. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 minučių prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litaniją. Po pamaldų parapijos salėje bus cepelinų ir šaltibarščių pietūs, kuriuos ruošia Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės Valdyba. Skambės muzika, savo sukurtą poeziją deklamuos Vilija Vakarytė. Pagerbsime visus tėvelius, o taip pat mūsų dvasišką tėvelį, kun. G. Keršį, kuris gegužės mėnesį įgijo magistro laipsnį teologijos srityje. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Birželio 19 d., ketvirtadienį, 6 v. v.,** vyks Lietuvių verslininkų sąjungos narių ir norinčių tapti nariais, susitikimas. Susiti-

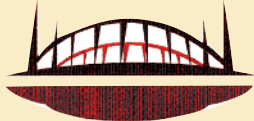
timas vyks sąjungos kambaryje, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Chicago IL. Susirinkime dalyvaus FBI darbuotojai Joan Hyde ir Gregory Wing, kurie dalyviams pristatys FBI istoriją, tikslus, užduotis ir paaškins vidinę struktūrą. Pristatyme prelegentai pateiks korupcijos valdiškose įstaigose pavyzdžius ir papasakos apie įsigalėjusią prekybą žmonėmis. Prieš ir po oficialios dalies vyks pabendravimas su kavute ir užkandžiais. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Apie savo dalyvavimą prašome pranešti Rūtai muziejaus raštinės tel. 773-582-6500.

■ **Birželio 21 d., šeštadienį, 5 val. p. p.** Baltimorės Lietuvių namuose vyks Joninių šventė. Programoje vakarienė, vainikų pėnimas, grupės „Etiudas“ koncertas, Apolonijos Zizirskienės humoristiniai pasakojimai, žaidimai ir šokiai. Lietuvių namų adresas 851 Hollins St, Baltimore, MD.

www.draugas.org/kalendorius

„The Golf Ball“ („Golfo sviedinukas“)

– tai įsimylėjusių menininkų istorija, kuri vyksta dabartinėje Čikagoje. Nesitėkėkite, kad istorija bus švelniai graži. Pasaulinė šios dramos premjera vyks Bridgeporte, Čikagos naujausiame teatre

THE BRIDGE

643 W. 31st St. Chicago IL, 60616

2014 m. birželio 13 d. – liepos 6 d.
Penktadieniais ir šeštadieniais – 8 val. v.
Sekmadieniais – 3 val. p. p.

Vaidina: Audrė Budrys, Nick Druzbanki, Joseph Galizia, Jaci Kleinfeld, Tanner Munson, Kęstutis Nakas, Alison Sweat, Andy Somma, Danielle Strode ir Andrew Taylor.

Bilietai: BrownPaperTickets.com (įvesti „The Golf Ball“)

12 dol. – suaugusiems; **10 dol.** – studentams ir pensininkams (prie durų)
Informacija/ bilietų užsakymai **tel. 312-307-5194**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Vermonte atidarytas 21-asis Lietuvos garbės konsulas JAV

LR amb. JAV Žygimantas Pavilionis ir Vermonto garbės konsulė Kerry Secrest.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis birželio 5 d. Vermonte oficialiai atidarė naują Lietuvos garbės konsulatą JAV, kuriam vadovaus Kerry Secrest.

Ambasadorius informavo, kad tai jau 21-asis mūsų šalies garbės konsulas JAV, kas gerai iliustruoja apie stiprėjančius Lietuvos ryšius su skirtingomis JAV valstijomis.

„Garbės konsulai atlieka svarbų uždavinį didinat Lietuvos vardo žinomumą JAV ir stiprinant mūsų šalies ekonominių, politinių, kultūrinių ir konsulinį interesų atstovavimą“, – sakė Ž. Pavilionis.

Kreipdamasis į išsiskiria dalyvavusius svečius – Vermonto valstijos Žemės ūkio departamento sekretorių, valstijos Senato narius, Brattleboro merijos pareigūnus, įvairių visuomeninių institucijų atstovus ir verslininkus – Lietuvos ambasadorius kvietė pasinaudoti dvišalio bendradarbiavimo galimybėmis ir vienas kito stiprybėmis.

„Žinome, kad Vermontas išsiskiria stipriu žemės ūkiu ir darnų gyvenimą kaime propaguojančiomis bendruomenėmis. Ši patirtis įdomi Lietuvai, kaip kad ir Vermontui, tikimės, bus įdomi mūsų šalies patirtis, siekiant ekologiškų ir aukštos kokybės maisto produktų gamybos“, – sakė ambasadorius bei pristatė kartu su juo atidaryme dalyvavusį Lietuvos komercijos ir žemės ūkio atašė Vaidotą Ašmoną. Garbės konsulato atidaryme dalyvavo ir nemažai vietos lietuvių bendruomenės narių, taip pat iš Lietuvos kilusių žydų bendruomenės atstovų.

Pasak ambasadorius Ž. Pavilionio, Vermontas lietuviams visų pirma siejasi su „Neringos“ stovykla, kuri Amerikos lietuvių vaikuose ir jaunime

ugdo ne tik lietuviškumą, bet ir vadovavimo bruožus.

„1969 m. įkurtoje 3“Neringos“ stovykloje išaugo ištisos tautiškai nusiteikusių ir už Lietuvą pasiryžusių dirbti lietuvių kartos. Naujoji Lietuvos garbės konsulė Kerry Secrest yra geriausias šios lietuvių jaunimo programos JAV pavyzdys, kuri jau ne vienerius metus aktyviai prisideda prie šios stovyklos išlaikymo ir puoselėjimo“.

Lietuvos ambasadorius JAV atidaryme kalbėjo ir apie šios dienos tarptautines aktualijas.

„Simboliška, kad Lietuvos garbės konsulatą valstijoje, kurioje vasaras leisdavo nuo priespaudos ir komunizmo pabėgusių Lietuvos tėvų vaikai, atidarome tada, kai pasaulio vadovai Normandijoje mini Išsilaipinimo dieną. Simboliška, nes būtent lietuviai buvo ir yra priešakinėse kovos už laisvę eilėse. Todėl ir šiandien, kai mūsų broliams ukrainiečiams iškilo aki-vaizdi grėsmė, esame vieni iš tų, kurie kviečia tarptautinę bendruomenę susitelkti prieš kylantį totalitarizmą rytuose“, – sakė Ž. Pavilionis.

Lietuvos garbės konsulė JAV K. Secrest – ketvirtos kartos Amerikos lietuvi. Pirmą kartą Lietuvoje ji apsilankė dar besimokydama kolegijoje. Baigusi Vilniaus universitetą 1991-aisiais, dvejus metus ji praleido Vilniuje, kur Vilniaus universitete dėstė anglų kalbą. Grįžusi į Ameriką, K. Secrest įsidarbino išsilavinimo ir kultūros reikalų patarėja naujoje LR ambasadoje Washingtone, DC. Tuometinis Lietuvos prezidentas už nuopelnus šaliai jai skyrė Lietuvos pilietybę.

LR ambasados Washingtone info ir nuotr.

„Ambasados taurė“ iškovojo krepšininkai iš Texaso

„Seni krienai“ įveikė „Geležinį vilką“! New Yorko krepšinio komanda „Geležinis vilkas“ ŠALFASS turnyre Toronte iškovojo pirmąją vietą B lygoje ir praėjusį savaitgalį Washingtone, „Ambasados taurėje“, iškopė į finalą, tačiau po įnirtingos kovos iki paskutinės sekundės vienu tašku nusileido Texaso komandai „Seni krienai“ ir užėmė antrąją vietą.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“